

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Град Крагујевац
Градско веће
Број: 022-49/21-V
Датум: 10. март 2021. године
Крагујевац

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ				
СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА				
Президијум	Датум	Број	Правна	Закључак
1		022-50		

СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА
- за Председника Скупштине града Крагујевца -

У складу са чланом 65. став 2. Пословника Скупштине града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 24/14 – пречишћен текст) достављамо Вам, како бисте уврстили у предложени дневни ред седнице Скупштине града Крагујевца

- Предлог закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину

Уколико у дневни ред седнице Скупштине града уврстите Предлог закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину, за представника предлагача на седници Скупштине града Крагујевца, Градско веће одредило је г-ђу Снежану Стевановић, директорку Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац.

 ПРЕДСЕДНИК,
Никола Дашић

Република Србија
Град Крагујевац
Градско веће
Број: 022-49/21-V
Датум: 10. март 2021. године
К р а г у ј е в а ц

Градско веће, на основу члана 46. став 1. тачка 1., у вези члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 129/07, 83/14- др. закон, 101/16-др. закон и 47/18), члана 59. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19), члана 2. став 1. тачка 1. Одлуке о Градском већу ("Службени лист града Крагујевца", бр. 25/15-пречишћен текст и 12/19) и члана 49. став 3. Пословника о раду Градског већа ("Службени лист града Крагујевца", број 17/19), на седници одржаној дана 10. марта 2021. године, донело је

З А К Л Ј У Ч А К

о утврђивању Предлога закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину

I Утврђује се Предлог закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину и упућује се Скупштини града Крагујевца, на разматрање и одлучивање.

II За представника предлагача на седници Скупштине града Крагујевца одређује се Снежана Стевановић, директорка Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац.

О б р а з л о ж е њ е

Правни основ за доношење Закључка о утврђивању Предлога закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину (даљем тексту: Закључак), садржан је у члану 46. став 1. тачка 1. у вези члана 66. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. закон и 47/18), члану 59. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19), члану 2. став 1. тачка 1. Одлуке о Градском већу ("Службени лист града Крагујевца", бр. 25/15-пречишћен текст и 12/19) и члану 49. став 3. Пословника о раду Градског већа ("Службени лист града Крагујевца", број 17/19), којима је утврђено да је Градско веће предлагач аката које доноси Скупштина града Крагујевца, као и да закључком одлучује о процедуралним питањима и иницира доношење и предлагање одлука и других аката, као и начин решавања појединих питања.

Разлог за доношење овог закључка је процедуралног карактера и основ је за упућивање Предлога закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину, Скупштини града Крагујевца на разматрање и одлучивање.

ПРЕДСЕДНИК,

Никола Дашић, с.р.

Република Србија
Град Крагујевац
Градска управа за послове органа Града
Број: XXII-130/2021
Дана: 4. марта 2021. године
К р а г у ј е в а ц

Г Р А Д С К О   В Е Ћ Е
- Председнику Градског већа –

Градска управа за послове органа Града, у складу са чланом 52. тачка 1. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС" бр.129/07, 83/14-др.закон, 101/16 – др.закон и 47/18), чланом 68. став 1. тачка 1. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца" бр.8/19) чланом 10. и чланом 16. Одлуке о организацији градске управе града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 20/19), упућује Градском већу

- Нацрт закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину

Нацрт закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину, сачињен је у складу са законом и правно-технички је усаглашен.

Уколико у дневни ред седнице Градског већа уврстите Нацрт закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину, представник предлагача на седници Градског већа биће Снежана Стевановић, директорка Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац.

НАЧЕЛНИК,
Јелена Бојовић,с.р.

Скупштина града Крагујевца, на основу члана 40. став 1. тачка 35. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19) и члана 8. став 2. алинеја 3. Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац ("Службени лист града Крагујевца", бр. 14/11, 42/12, 43/16 и 14/20), на седници одржаној _____ 2021. године, доноси

З А К Љ У Ч А К

о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину

I Прихвата се Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину, који је усвојио Управни одбор Одлуком број 022/5-425/21, на седници одржаној 26. фебруара 2021. године.

II Закључак објавити у "Службеном листу града Крагујевца".

О б р а з л о ж е њ е

Правни основ за доношење Закључка о прихватању Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину (у даљем тексту: Закључак) садржан је у одредбама члана 40. став 1. тачка 35. Статута града Крагујевца ("Службени лист града Крагујевца", број 8/19) и члана 8. став 2. алинеја 3. Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац ("Службени лист града Крагујевца", бр. 14/11, 42/12, 43/16 и 14/20), којим је прописано да Скупштина Града даје сагласност на извештај о раду установа чији је оснивач.

Разлог за доношење овог закључка садржан је у реализацији законом утврђене обавезе вршења надзора над радом установа, чији је оснивач јединица локалне самоуправе, као и прихватање годишњег Извештаја о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину који је усвојио Управни одбор, на седници одржаној 26. фебруара 2021. године.

Управни одбор Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, на седници одржаној 26. фебруара 2021. године, Одлуком број 022/5-425/21 усвојио је Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац за 2020. годину, у складу са оснивачким актом и Статутом Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац.

Доношење овог закључка не захтева исплату средстава из буџета Града.

СКУПШТИНА ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Број: _____

У Крагујевцу, _____. 2021. године

**ПРЕДСЕДНИК,
Мирослав Петрашиновић**

На основу члана 14. Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац („Службени лист града Крагујевца“ број 14/11,42/12, 43/16 и 14/20), члана 21. Статута Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, број: 110/1-2206/20 од 16.11.2020.год, Управни одбор Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, на седници одржаној дана 26.02.2021. године, доноси:

О Д Л У К У

I Усваја се Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, за 2020.год. који је предложила директорка Центра.

II Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, за 2020.год. из поглавља I Одлуке налази се у прилогу и чини њен саставни део.

III Извештај о раду Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац, за 2020.год. упућује се надлежном органу оснивача ради давање сагласности.

Град Крагујевац
Центар за развој услуга социјалне
заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац
Број: 022/5-425/21
У Крагујевцу, 26. 02. 2021. године

Председник Управног одбора

Даница Тошић

**Извештај о раду
Центра за развој услуга социјалне заштите
"Кнегиња Љубица" Крагујевац
за 2020. годину**

Крагујевац, фебруар 2021. година

САДРЖАЈ

1. УВОДНИ ДЕО

- Основне информације о Центру за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“

2. ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА ЗА 2020. ГОДИНУ

- Законски оквир,
- Организација рада Центра „Кнегиња Љубица“
- Услови рада

3. ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗОВАНИМ УСЛУГАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

- Услуге за децу и младе
  - Прихватилиште за децу и младе
  - Прихватилиште за жртве насиља у породици
  - Дневни боравак за децу из породица у ризику
  - Дневни боравак за децу и младе са проблемом у понашању
- Услуге за одрасле и остареле особе
  - Дневни боравак за старије особе
  - Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе
- Саветодавно – терапијске услуге
  - Саветовалиште за брак и породицу

4. ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ ЦЕНТРА

4. ИНФОРМИСАЊЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И САРАДЊА СА СОЦИЈАЛНИМ АКТЕРИМА

6. ЕДУКАЦИЈЕ ЗАПОСЛЕНИХ

7. СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ

8. ФИНАНСИРАЊЕ ЦЕНТРА „КНЕГИЊА ЉУБИЦА“ У 2020. ГОДИНИ

На основу члана 14. Одлуке о оснивању Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац („Службени лист града Крагујевца“ број 14/11, 42/12 и 43/16 и 14/20) и члана 21. став 1.аLINEЈА 7. Статута Центра за развој услуга социјалне заштите «Кнегиња Љубица» Крагујевац број 110/1-2206 /20 од 16.11.2020.године, Управни одбор Центра је на седници одржаној 26.02.2020. године донео :

**Извештај о раду
Центра за развој услуга социјалне
заштите “Кнегиња Љубица” Крагујевац
за 2020. годину**

1. УВОДНИ ДЕО

Основне информације о Центру

Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Крагујевац је установа социјалне заштите која се бави пружањем услуга социјалне заштите за децу, младе, одрасла и остарела лица на подручју града Крагујевца. Основан је Одлуком Скупштине града Крагујевца 27. маја 2011. године, а 10. новембра 2011. године је званично почео са радом.

На оснивање, организацију и рад Центра примењују се прописи о јавним службама и прописи из области социјалне заштите.

Центар има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима утврђеним чланом 10. Закона о социјалној заштити (“Службени гласник РС” број 24/11.). Одлуком о оснивању и Статутом установе.

Седиште Центра је у Крагујевцу, у улици Чика Матина бр.5.

Претежна делатност Центра је :

88.99 - Остала непоменути социјална заштита без смештаја,

87.90 - Остали облици социјалне заштите са смештајем,

88.10 - Социјална заштита без смештаја за стара лица и лица са посебним потребама,

88.91 - Делатност друштвене бриге о деци.

E-mail: centarkg@kneginjaljubica.org.rs

Директор: Снежана Стевановић, дипл.социолог

Телефон: 034/355-485, 034/355-486.

2. ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ ЦЕНТРА ЗА 2020. ГОДИНУ

УВОД

Основа за израду Годишњег извештаја о раду за 2020. годину чини Програм рада Центра “Кнегиња Љубица“ за 2020. годину, званични статистички подаци, извештаји стручних служби, као и подаци из службених евиденција.

Извештај је намењен оснивачу, Управном одбору, Надзорном одбору, Републичком заводу за социјалну заштиту и запосленима, стручној јавности и грађанима. Циљ извештавања јесте праћење постигнућа у складу са програмом рада и адекватнијим планирањем у будућности. Обзиром да је рад установе започео новембра 2011. године, да је планирано суцесивно успостављање услуга у складу са актуелним потенцијалима и реалним могућностима установе, извештавање се и ове године односи на седам услуга социјалне заштите, чији смо пружалац.

1. Законски оквир

Центар за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац обезбеђује остваривање услуга социјалне заштите за децу, младе, одрасла и остарела лица, које су дефинисане и произиласе из следећих прописа :

- ✓ Закон о социјалној заштити ("Службени гласник РС", бр. 24/11),
- ✓ Закон о спречавању насиља у породици (94 / 2016.г.)
- ✓ Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица ("Службени гласник РС", бр. 85/2005)
- ✓ Закон о јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 42/91, 71/94, 79/2005- др.закон, 81/2005- исправка др.закон, 83/2005-исп.др.закон и 83/2014-др.закон);
- ✓ Закон о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр.54/2009,73/2010,101/2010,101/2011 93/2012, 62/2013,63/2013- исправка; 108/2013, 142/2014, 68/2015- др.закон, 103/15, 99/2016,113/2017,95/2018,31/2019, 72/2019 и 149/2020);
- ✓ Правилник о лиценцирању организација социјалне заштите ("Службени гласник РС", бр. 42/2013)
- ✓ Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите ("Службени гласник РС", бр. 42/2013, , 89/2018 и 73/19),
- ✓ Правилник о лиценцирању стручних радника у социјалној заштити ("Службени гласник РС", бр. 42/2013 и 53/2013-исправка).
- ✓ Правилник о стручним пословима у социјалној заштити ("Службени гласник РС" 1/2012) и
- ✓ Правилник о изменама и допунама Правилника о стручним пословима у социјалној заштити ("Службени гласник РС", бр. 42/2013)
- ✓ Правилник о ближим условима, поступку и начину остваривања права на материјалну подршку и коришћење услуга у области социјалне заштите (Службени лист града Крагујевца бр.49/12 и 43/15, 1/2019 и 10/2019);
- ✓ Правилник о критеријумима и мерилима за утврђивање цена услуга и учешће корисника и њихових сродника обавезних на издржавање у трошковима услуга социјалне заштите (Службени Лист града Крагујевца, број 20/12 , бр.48/14, 7/19)
- ✓ Одлука о социјалној заштити Града Крагујевца (Службени лист града Крагујевца, број 16/ 2011 и 3/16,Службени лист Града Крагујевца , број 34 /18);

- ✓ Одлука о буџету Града Крагујевца за 2021. годину (Службени лист града Крагујевца бр.38 /20, од 16 .12.2020. г.);

Стратегије:

- ✓ Национална стратегија за младе, за период од 2015.г.-2025.г.

Организација рада Центра “Кнегиња Љубица”

Организација рада дефинисана је Статутом Центра и Правилником о организацији и систематизацији послова, у оквиру унутрашњих организационих јединица:

- Службе за децу и младе,
- Службе за одрасле и старије,
- Саветовалиште за брак и породицу,
- Службе за опште, правне и финансијско – рачуноводствене послове.

У циљу повезивања и интегрисања служби, правовременог обавештавања и координације између појединаца и организационих јединица у Центру су формирана стална и повремена стручна тела: Колегијум руководиоца, стручни тимови и комисије.

У 2020. години добра сарадња и подршка остварена је са члановима Управног одбора и члановима Надзорног одбора у установи.

Услови рада Центра

Услуге социјалне заштите се реализују на више локација у Граду, и то: у простору Дечијег дома „Младост“, у коме се реализује четири услуге за децу и младе: Прихватилиште за децу и младе, Прихватилиште за жртве насиља у породици и Дневни боравак за децу из породица у ризику и Дневни боравак за децу и младе са проблемима у понашању. У просторијама Дома здравља у Бресници организује се услуга Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе. У простору Геронтолошког центра реализује се услуга Дневни боравак за старије особе и саветодавно – терапијске услуге у оквиру ОЈ Саветовалиште за брак и породицу у ул. Првослава Стојановића бр. 8 .

У простору у коме се реализују услуге за децу и младе у Чика Матиној бр.5 (зграда Дечијег дома), у 2020. години није саниран проблем због дотрајале водоводне и санитарне мреже и електро мреже.

Установа је у 2020. години располагала са 7 аутомобила.

Користе се:

1. FIAT 188 PUNTO CLASSIC, путничко возило, година производње 2010 г.,
2. ZASTAVA 10, путничко возило, година производње 2007г.,
3. Škoda Fabia Ambition, година производње 2013.г. - донација Уницеф-а за услугу Породични сарадник за породице у ризику;
4. DACIA DUSTER AMBIANCE 1.6 16 V 4X4, путничко возило, година производње 2012.г.- са пројекта из програма ИПА 2011, за услуге за стара лица ;

5. VOLSKWAGEN Caddy compact 1,9 TDI, теретно возило, година производње 2007г., донација Ређо Емилија;

6. DACIA Sandero Ambiance 1.5 dci; путничко возило, година производње 2015. г., ИПА 2013, донација Уницеф-а, за регионалну услугу Породични сарадник за породице са децом са сметњама у развоју;

7. DACIA Sandero Ambiance 1.5 dci; путничко возило, година производње 2015.г., ИПА 2013, донација Уницеф-а за регионалну услугу Јединице за подршку деци жртвама/сведоцима у кривичним поступцима (регионална услуга);

Запослени у Служби за децу и младе одржавају и сопствени пластеник у коме се радно ангажују и корисници - жртве породичног насиља. Иако су ове активности биле пре свега организоване у сврху радно-окупационе терапије, производи су коришћени за исхрану и сопствено припремање obroka.

Дворишни простор је површине 20 ари, не постоји особа одговорна за уређење истог, па су на одржавању били ангажовани сви радници и корисници на уништењу корова и стварању безбедних услова за игру деце, као и ангажовањем лица преко Министарства правде, закљученим Уговором о сарадњи о обављању рада у јавном интересу и у 2020. г. упућивана су лица, чије ангажовање је било од изузетног значаја у Установи (кошење траве, сређивање пластеника и сл.).

За хигијену простора и одржавање круга Установе задужене су две жене, кроз агенцијско ангажовање и добровољно радно ангажовање. У периоду пролеће - јесен помоћ око уређења дворишта цвешем, укључена су деца и жене, корисници услуга.

Ноћне смене у Установи, уз дежурне раднике / сараднике услуга, покриване су ангажовањем професионалне агенције за безбедност и на тај начин се обезбеђују безбеднији услови за заштиту и смештај корисника.

Оброци су се дистрибуирали из Геронтолошког центра Крагујевац, а припремана су из од донаторских средстава. Како бисмо заштитили кориснике и запослене од ширења пандемије, оброке и послуживање истих су вршили наши запослени. Извештајна 2020. година била је, као и претходна, веома тешка и неизвесна, због актуелног Закона о забрани запошљавања и немогућности ангажовања радника као и због епидемиолошке ситуације.

Центар је 2020. годину започео са 26 радника на неодређено време упражњена радна места нису попуњена иако се константно указивало на неопходност попуњавања и за предстојеће лиценцирање у 2021. години.

Током извештајне године, с обзиром на актуелну ситуацију везану за пандемију вируса КОВИДА 19 целокупно функционисање је имало знатне измене како у организацији тако и у реализацији свих услуга а посебно услуга смештаја у Прихваталишта. Приједи током ванредног стања су подразумевали додатне како просторне тако и услове стручног поступка. Коришћене су просторије услуге Дневног боравака за младе са проблемом у понашању за изолациони период. Касније током ванредних мера коришћене су просторије за изолацију на спрату Прихваталишта за жртве насиља у породици. Све време трајања пандемије су се изналазили услови за несметано функционисање услуга смештаја у Прихваталиштима. Функционисање других услуга било је организовано у складу са епидемиолошком ситуацијом, односно препорукама оснивача.

Економске прилике Установе су у 2020. години биле стабилне и средства за примања запослених су преношена редовно.

Унапређење услуга

Континуирано током године радило се на унапређењу квалитета услуга.

Квалитет живота корисника унапређиван је и донаторским средствима у гардероби, обући, храни.

Ипак, и поред свих тешкоћа, актуелне епидемиолошке ситуације и мера које су биле током целе године, уз велике напоре и ентузијазам запослених, реализоване су све услуге, у складу са потребама различитих корисничких група. Те напоре и постигнуте успехе у раду са корисницима су наши бројни партнери са којима је Центар сарађивао, позитивно оценили.

3. ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗОВАНИМ УСЛУГАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

- Услуге за децу и младе
- УСЛУГЕ СМЕШТАЈА

Услуга Прихваталишта за децу и младе је једна од услуга Службе за децу и младе, лиценцирана од августа месеца 2016. године. Трајање лиценце услуге је ограничено на период од 5 година због незадовољавања структуралних стандарда услуге (недовољан број запослених)

Пријем у Прихваталиште током извештајног периода је вршен у току 24 часа дневно, 7 дана недељно од 00-24 часа (већи број пријема је реализован у дневним сменама), сви корисници су упућени по упуту Центара за социјални рад.

Табела 1. Попуњеност капацитета од 01.01.2020. год. до 31.12.2020. год.

Табела бр. 1. Попуњеност капацитета од 01.01.2020. год. до 31.12.2020. год.

Капацитет	6
Број деце на смештају дана 01.01.2020. год.	5
Новопримљених	20
Број реализованих пријема	20
Актуелни број деце на дан 31.12.2020. год.	5
Укупан број деце од 01.01.2020. год. до 31.12.2020. год.	25

Са одређеним бројем деце није реализован пријем , 10 писмених и 10 усмених захтева је одбијено, из разлога попуњености капацитета и актуелне епидемиолошке ситуације. Доминантно услугу у највећем броју су користила деца са територије града Крагујевца међутим, услугу континуирано у протеклој години су користила деца из градова у региону. Нешто већи број захтева за пријем је био из Војводине, Новог Пазара а у односу на број захтева из окупних градова и општина .

Табела бр.2. Број корисника по месецима

Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децембар
10	11	7	6	5	5	3	4	9	10	7	6

У току извештајне године, 6 месеци је број корисника био изнад попуњености капацитета.

Структура корисника према основним обележјима

Табела бр. 3. Структура корисника према узрасту и полу

Узраст	дечаци		девојчице		УКУПНО	
	Укупан број од 01.01.2020.год. до 31.12.2020.год.	Број на дан 31.12.2020.	Укупан број од 01.01.2020.год. до 31.12.2020.год.	Број на дан 31.12.2020.	Укупан број од 01.01.2020.год. до 31.12.2020.год.	Број на дан 31.12.2020.
до 5 год	0	0	1	0	1	0
6-14год	5	1	9	3	14	4
15-17год	3	0	7	1	10	1
18-25 год	0	0	0	0	0	0
УКУПНО	8	1	17	4	25	5

Табела 4. Структура корисника према дужини боравка у Прихваталишту

Дужина боравка	Укупан број од 01.01.2020.год. до 31.12.2020.год.	Број на дан 31.12.2020.
До 1 месеца	8	0

1-3 месеца	5	2
3-6 месеци	9	3
6 и више месеци	3	0
УКУПНО	25	5

Током извештајне године, с обзиром на актуелну ситуацију везану за пандемију вируса КОВИДА 19 целокупно функционисање је имало знатне измене како у организацији тако и у реализацији смештаја деце и самог стручног поступка. Статистички подаци говоре да је 2020. године већи број деце користио услугу до 6 месеци. Такође, сами приједи током ванредног стања су подразумевали додатне како просторне тако и услове стручног поступка. Просторије услуге Дневног боравака за младе са проблемом у понашању су коришћене као просторије предвиђене за изолациони период. Током ванредног стања реализована су два пријема, рад са децом која су се у том тренутку налазила у изолацији 14 дана, је захтевао рад по принципу „1 на 1“. Касније током ванредних мера, просторије изолације су се налазиле на спрату Прихватилишта за жртве насиља у породици. Све време трајања пандемије су се изналазили услови за несметано функционисање услуге.

Табела бр. 5. Структура корисника према разлогу упућивања

Разлог смештаја	Укупан број од 01.01.2020.год. до 31.12.2020.год	Број на дан 31.12.2020.
Прекинуто хранитељство	5	1
Неадекватно породично старање (злостављање, занемаривање)	12	4
Деца пронађена у бекству	0	0
Насиље у породици	2	0
Дете без родитељског старања	4	0
скитња	2	0
УКУПНО	25	5

Табела бр. 6 Структура корисника према облицима заштите након смештаја у Прихватилиште

Ханитељски облик заштите	9
Институционални смештај	2
Повратак у биолошку породицу	6
Сродничка породица	1
Самониницијативно напуштање	2
УКУПНО	20

Из приказане табеле закључује се да је деинституционални облик заштите доминантан облик заштите након смештаја у Прихватилиште.

Табела бр.7. Структура корисника према упутном Центру за социјални рад

Упутни ЦСР	укупан број деце	
	број	%
Крагујевац	17	68%
Нови Пазар	2	8%
Аранђеловац	1	4%
Зрењанин	1	4%
Трстеник	1	4%
Мерошина	1	4%
Мало Црниће	1	4%
Крушевац	1	4%
УКУПНО	25	100%

Као и у претходним годинама, и током извештајне године доминантна група корисника је са територије општине града Крагујевца, међутим, приметно је тај број увећан док је са територија других општина број корисника био мањи, што се образлаже актуелним стањем везано за КОВИД 19. Наиме, током ванредног стања а у складу са препорукама Кризног штаба, инструкцијама Владе, надлежних министарстава и локалне самоуправе (нпр. обавезан негативан PCR тест, 14 дана изолације, лекарски извештај ...) саме процедуре пријема и функционисање услуга су се усклађивале и прилагођавале описаним препорукама и инструкцијама па је доминантно из тог разлога више пријема деце било са територије града Крагујевца.

Табела бр. 8. Структура корисника према месту из кога долазе

Укупан број корисника са урбаног подручја	18
Укупан број корисника са осталог подручја	7

Услугу Прихватилишта у току 2020.године пружало је 5-оро запослених, два стручна радника и два сарадника од чега је један стручни радник ангажована и у осталим услугама као и на месту руководиоца Службе за децу и младе. Такође, један стручни радник је током године била радио ангажована на уговору о привремено-повременим пословима, док је један стручни радник био ангажован на обављању стручне праксе до априла месеца 2020.године. Током извештајне године приметне су биле потешкоће у организацији и реализацији радног ангажовања запослених, поготово у време трајања ванредног стања и пооштрених ванредних мера. У том периоду а с обзиром на препоруке и инструкције Кризног штаба, Владе РС, министарстава и локалне самоуправе, одређени број радника је испуњавао услове (запослени са децом узраста испод 12 година) да у том периоду не буде радио ангажован. Сам рад је један период био организован по систему дванесточасовног радног ангажовања двоје запослених стручних радника и две раднице ангажоване као помоћно особље. Како је време одмичало у сменски рад су се укључивали и остали запослени из услуге Прихватилишта за жртве насиља у породици.

10

Током извештајне године а обзиром на актуелну ситуацију, размена информација запослених се интензивно вршила посредством „Вајбер“ групе. Том приликом су се размењивале значајне информације, правили договори за наредни период.

Специфичност је била у посебним мерама заштите које су се односиле на организовање простора за изолацију, поштовање 14-ог дневног периода за изолацију, обавезан ПСР тест, ношење заштитних маски, организовање рада по принципу „1 на 1“.

3.1 Васпитно - образовни рад

Табела бр. 8 Приказ укључености корисника у васпитно-образовни систем

	Број корисника који су током смештаја наставили да похађају образовни процес	Број корисника који су током смештаја укључени у образовни процес
Предшколски програм	1	0
Основна школа	10	2
Средња школа	6	1
Програм „Друга шанса“	0	1
Укупно	17	4

Један корисник је млађи у односу на школски узраст; Два корисника због краћег временског боравка нису наставили редовни образовни процес док је једна девојчица у ранијем периоду напустила редовни средњошколски образовни процес и у време ванредног стања није било могуће укључити је у исти

Од укупног броја корисника (25) у редовном образовном систему је било 19-оро корисника, 12-оро корисника у основним школама, 7 корисника у средњошколски образовни процес, 1 корисник је укључен у програм образовања одраслих "Друга шанса, док је један корисник похађао предшколски образовни програм. Током извештајне године наставило се са праксом настојања и укључивања корисника који су са територија других општина у редовне образовне процесе. Карактеристика током извештајне године везана за образовни процес је и предазак деце на „онлајн“ наставу, што је по аутоматизму и подразумевало изналажења нових начина и прилагођавање самог поступка учења и редовности на настави. Наиме, пре свега, деца која су у том тренутку била на смештају у Прихватилишту је обезбеђен таблет уређај а како би могли да извршавају своје школске обавезе, учење и израда домаћих задатака се углавном одвијало по принципу рада „1 на 1“, јер, сам начин праћења наставе, формирања „акаунта на гугл учионици“, школских обавеза које су у том тренутку пристизале су и захтевале такав принцип рада. Значајна подршка посредством друштвених мрежа и генерално, путем интернета је добијена и од стране младих, који користе услугу Дневног боравка за младе у оквиру наше установе.

Током пандемијске године наставило се са континуираном подршком и помоћи деци око учења и постизања задовољавајућих школских резултата. Све време је постојала интензивна сарадња са психолошко-педагошким службама школа и разредним старешинама наших корисника.

Реализовани програми и структура рада са децом и младима у оквиру Прихваталишта за децу и младе

У раду са децом у Прихваталишту реализован је индивидуални рад, који је покривао две или више области што је захтевало рад по принципу „1 на 1“, и групни рад (одржавањем Терапијске заједнице, Дечјег клуба, Психосоцијалних радионица, програмских активности „Здрав дан“, Летњи камп - у дворишном простору установе. Сваки од поменутих кампова је трајао 24 часова уз учешће стручних радника установе.

У извештајној години, уз поштовање свих епидемиолошких мера организоване су и креативне, керамичке, кулинарске, спортске, информатичко-рачунарске радионице.

Здравствена заштита

За време боравка деце у Прихваталишту вршен је здравствени и хигијенски надзор деце/ младих. Здравствена заштита се обезбеђивала у сарадњи са Домом здравља и специјалистичким службама (педијатрија, психијатар, дечји психијатар, стоматолог, гинеколог, хирург, ортопед, офтамолог), односно службом за Хитну медицинску помоћ.

Сарадња у протеклом периоду настављена је са школским и дечијим диспансером.

С обзиром да је у извештајном периоду био повећан број корисника психијатријских услуга значајна сарадња је настављена и током 2020. године са дечијим психијатром у оквиру Клиничког центра Крагујевца. Било је ситуација у акутним кризама, када су деца одвођена и на основу усменог, телефонског најављивања прегледа што је од великог значаја било с обзиром да се радило о деци која су у фазама покушаја суицида или вербализовања суицидалних идеја. Наиме, овај вид сарадње је јако важан јер се последњих година на смештају и заштити налазе деца/млади за које постоји потреба за коришћењем како медикаментне терапије тако и праћење исте од стране лекара дечије психијатрије.

Током извештајне године између осталог, специфичност у оквиру здравствене заштите је била и редовно тестирање корисника на вирус КОВИД 19.

Културно-забавне и спортско-рекреативне активности

Током извештајног периода, поводом Дечије недеље, свакодневно су организоване разноврсне активности на тему „Подељена срећа, два пута је већа“. Том приликом реализовани су сусрети са децом и запосленима ОШ „Вукашин Марковић“, када су симболично у дворишту школе посађене тује и цвеће. У нашој Установи је организовано дружење и кулинарска радионица са члановима Удружења особа са менталним тешкоћама „Луна 2015“, организована су и игре без граница између деце и запослених.

Ове године тема „Дечијих сусрета“ је била „Улица прихватања“, реализована је кулинарска радионица, спортско рекреативне активности где су деца и млади самостално припремали слане и слатке оброке, организовали караоке и спортске турнире у фудбалу, баскету и стоном тенису.

Активно учешће деца су имала на тродневном фестивалу младих „Блеја 2020“ који је организован и реализован од стране корисника услуге Дневног боравка за децу и младе. Реовни одласци у шетње, биоскопе, послastiчарнице, кафиће су део организованог, структурираног слободног времена наших корисника.

Сарадња

У сарадњи са упутним ЦСР и уз њихову сагласност вршено је праћење контакта (личног и телефонског) корисника са сродницима и другим блиским особама. Рад са њима био је у надлежности упутног ЦСР. Током извештајног периода, током трајања пандемије корона вируса сарадња са водитељима случаја је била недовољно функционална, и најчешће се одвијала телефонским путем. Наиме, у ситуацијама акутних тешкоћа, криза, није било могуће продубљивати сарадњу са водитељима случаја и решења су углавном бивавала „ад хок“ телефонским путем, јер није било могуће у одређеном периоду реализовати и непосредне контакте.

Значајана сарадња је остварена са стручним службама основних школа и средњом туристичко угоститељском школом „Туш Тоца Драгобић“.

Специфичности у раду

Током извештајне године специфичност у раду је подразумевала пре свега флексибилност у организацији рада, првенствено из разлога ширења пандемије вируса КОВИД 19. Током ванредног стања идејно су осмишљаване активности како би актуелна група корисника у Прихватилишту била безбедна од ширења пандемије, али и како би стабилно функционисала и укупно подигла ниво свеукупне функционалности. Све предвиђене активности су биле у складу са препорукама и мерама Владе РС и локалне самоуправе. Током саме организације и реализације рада наилазило се на бројне тешкоће. Како би се у потпуности испоштовале мере заштите, одређен број радника је био на плаћеном одсуству из разлога имања деце нижег школског узраста и једна запослена из разлога нарушеног здравственог статуса. Сам сменски рад је био прилагођаван на дневном нивоу, јер није било могуће унапред предвидети или додатне мере заштите и препоруке надлежних или предвидети здравствено стање запослених. Једна од новина је представљало припремање оброка које иначе преузимамо и Геронтолошког центра. Како бисмо заштитили кориснике и запослене од ширења пандемије, оброке и послуживање истих су вршили наши запослени. Такође, једна од тешкоћа је била просторно и организацијски „простор за изолацију“ који је захтевао, између осталог, и рад по принципу „1 на 1“ са новопримљеним корисником. Све време трајања пандемије за актуелне кориснике су осмишљаване иновативне активности, а како би задржали стабилно когнитивно емоционално и понашајно функционисање. На дневном нивоу организоване су шетње у природи у мањим групама, оформљена је теретана у затвореном, у вечерњим сатима је реализована активност „интернет“ када су деца обезбеђени таблет уређајима које су користили како за школске обавезе тако и за забаву. Како је време одмицало тако су се и активности прилагођавале новим мерама заштите. У летњем

периоду је набављен монтажни базен који су деца користила током летњих месеци. Једна од специфичности је била и „онлајн“ настава, програмска активност учења, подршка и помоћ у учењу је подразумевала иновативна решења а како би деца постигла и задржала задовољавајуће школске резултате. Све време школске године телефонским путем су одржавани контакти са разредним старешинама и психолошко- педагошким службама школе. Једна од тешкоћа је била немогућност довољне сарадње са водитељима случаја надлежних центара, сарадња се одвијала телефонским путем, што у актуелним, акутним тешкоћама са којима се се суочавали корисници није било довољно функционално.

Тешкоће у раду

Једна од водећих тешкоћа у раду за извештајни период представљала је организација сменског рада, а с обзиром на поштовање препорука везаних за ванредно стање и ванредне мере. Наиме, препоруке и и инструкции везане за мере заштите од КОВИДА 19 су трпеле учестале промене па је из тога било неопходно организовати флексибилност у формирању смена запослених, запослени су остваривали право на плаћено одуство, чиме је број запослених био дефицитан што је представљало додатно оптерећење на већ постојећи недовољан број запослених.

Један од изазова је био и тај што је током извештајног периода на смештају у Прихватилишту била хетерогена структура деце, различитог узрадног доба, различитих здравствених, емоционалних и развојних фаза, посебна специфичност је била већи број деце, у односу на претходну годину, која користе психијатријске услуге.

За извештајни период корисницима који су били на смештају дуже од предвиђеног било је потребно регулисати остваривање права на месечни цепарац у износу који је прописан Законом о социјалној заштити Републике Србије за кориснике у установама за смештај. Месечни цепарац би био усмерен на личне потребе које би биле усклађене узрасту, полу и индивидуалним интересовањима што се није реализовало у извештајном периоду.

Недовољна сензибилност професионалаца, с обзиром да су корисници услуге и корисници читавог система (социјална заштита, просвета, здравство), понекад се стиче утисак да не постоји у довољној мери висок ниво сензибилности и прихватања одговорности свих актера система а везано за задатке које су у надлежности поменутих.

Највећи изазов и тешкоћа током извештајног периода, пандемијске године, је био изналажење најадекватнијих механизма и начина очувања здравственог статуса корисника, додатно заштита од КОРОНА вируса и очувања групе деце која су се налазила на смештају од заражавања КОВИД 19. Такође, велики изазов у раду је био и очувати и задржати стабилну атмосферу код запослених, пре свега нарушену због бојазни за своје и здравље чланова своје породице.

У извештајном периоду настављено је са обрадом пластеника. Засађено поврће се користило за исхрану корисника. Од стране корисника, запослених као и особа ангажованих преко добровољног радног ангажовања пластеник је одржаван и обрађиван.

За хигијену простора и одржавање круга Установе су задужене две особе, једна ангажована преко агенције за пружање услуге чишћења а друга преко добровољног радног ангажовања. Такође, две особе су, преко алтернативних санкција, су била ангажоване на уређењу дворишног простора.

Дворишни простор установе такође уређују запослени и корисници. У циљу структурирања слободног времена, јачања осећања корисности код деце/младих и жена дворишни простор је уређиван (расађују и саде цвеће, поливају, ...) .

Ноћне смене у Установи, уз дежурне раднике услуга, покриване су са једном особом ангажованом преко агенције за обезбеђивање.

Прихватилиште за жртве насиља у породици

Прихватилиште за жртве насиља у породици, је услуга Службе за децу и младе, а у оквиру Центра „Кнегиња Љубица “. У току 2020. године настављено је са збрињавањем жена и деце којима је тај облик заштите био неопходан. Простор у коме се пружају услуге прилагођен је потребама и у потпуности одговара стандардима прописаним законом. Услуга Прихватилишта за жртве насиља у породици, капацитета 10 корисника је лиценцирана, трајање лиценце је ограничено на период од 5 година због незадовољавања структуралних стандарда у делу кадровске структуре.

Прихватилиште за жртве насиља у породици обезбеђује привремено збрињавање жена и деце које упуте надлежни Центар за социјални рад, а све у циљу осигуравања безбедности, здравствене заштите, психосоцијалне, терапеутске подршке, правне помоћи. Услуга се заснива и на организовању и реализовању разних професионалних обука у циљу оспособљавања за различита занимања, а све у циљу осамостаљивања и лакшег заснивања радног односа. Услуга је временски ограничена (до 6 месеци на основу добијене лиценце , до 3 месеца у складу са Градском одлуком). Током овог периода потребно је утврдити неопходан временски континуитет трајања заштите за сваку корисницу ове услуге.

Основни задаци утврђени су процедурама рада Прихватилишта жртве насиља у породици, а у складу са Законом о социјалној заштити и Минималним стандардима и спецификацијом услуга Прихватилишта за жртве насиља у породици.

У марту месецу увођење ванредног стања, као последица епидемије вируса COVID-19, отворило је бројне изазове у погледу смештаја жртава насиља у породици у Прихватилиште. Инструкцијом министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања предвиђено је да се пријем нових корисника услуге смештај врши искључиво уз здравствену документацију која доказује да лице није заражено вирусом COVID-19, па се у складу са донетим епидемиолошким мерама и организовао пријем у Прихватилиште. То је подразумевало да је потребно пре смештаја урадити тест на COVID-19, а након тога корисницу сместити у простор изолацију. Након добијених резултата, кориснице су пролазиле период изолације од 14 дана у просторијама прилагођеним и предвиђеним за то, након чега су, а по добијању негативног резултата, укључиване у групу корисника на смештају.

У складу са Одлуком о социјалној заштити Града Крагујевца у Прихватилишту за жртве насиља организован је 24-часовни пријем за кориснике којима је неопходан ургентан смештај. Смештај у Прихватилиште за жртве насиља се реализује на основу упута од стране надлежног Центра за социјални рад, довођењем од стране службеног лица

Полицијске управе са уредним лекарским уверењем о евентуалном постојању или непостојању физичких повреда. Смештај се врши и самоиницијативним доласком по процени потребе за ургентним смештајем од стране саме жртве у току извештајног периода није било самоиницијативних долазака за смештај у оквиру услуге.

Живот, рад и активности у Прихваталишту одвијали су се према утврђеном Правилнику о кућном реду и према Недељном плану активности као са специфичностима везаним за епидемиолошко стање у земљи од месеца марта 2020. Године, дежурна телефонска линија за помоћ и подршку женама жртвама насиља, вибер група за самоподршку женама из "Надних сусрета"...

Структура корисника услуга Прихваталишта за жртве насиља у породици

Табела 1. Број жена према узрасту

Узраст	Укупан број 2020.	Број на дан 31.12.2020.
	број	број
18-26 год	1	1
27-35 год	1	0
36-50 год	5	0
51-64 год	4	1
65- 80 год	0	0
УКУПНО	11	2

Табела 2. Структура деце према узрасту и полу

Узраст	дечаки		девојчице		УКУПНО	
	Укупан број 2020.	Број на дан 31.12.2020.	Укупан број 2020.	Број на дан 31.12.2020.	Укупан број 2020.	Број на дан 31.12.2020.
0-2 год	1	0	2	2	3	2
3-5 год	0	0	0	0	0	0
6-14 год	1	0	2	0	3	0
15-17 год	0	0	0	0	0	0
18+	0	0	0	0	0	0
УКУПНО	2	0	4	2	6	2

Табела број 3. Структура корисника према подручју из кога долазе

Укупан број корисника са урбаног подручја	17

Укупан број корисника са руралног подручја	0
УКУПНО	17

Табела број 4. Структура корисника према начину изласка из Прихватилишта

Укупан број жена које су се осамосталиле	9
Укупан број жена које су се вратиле починиоцу насилја	2
УКУПНО	11

Табела 5. Структура корисника према дужини боравка

Дужина боравка	Укупан број 2020.	Број на дан 31.12.2020.
	број	број
До 1 месец	9	0
1-3 мес	7	4
4-6 мес	1	0
УКУПНО	17	4

Табела 6. Структура корисника према месту из кога долазе

Упутни ЦСР	укупан број корисника
	број
Крагујевац	14
Нови Пазар	3
Укупно	17

Табела 7. Број деце која су похађала школу

Узраст	дечаци		девојчице		УКУПНО	
	Укупан број	Број на дан	Укупан број	Број на дан	Укупан број	Број на дан
	2020	31.12.	2020.	31.12.	2020.	31.12.

		2020.		2020.		2020.
6-14 год	0	0	1	0	1	0
15-17 год	0	0	0	0	0	0
УКУПНО	0	0	1	0	1	0

Табела број 8. Према начину доласка у Прихватилиште

Упутни Органи	Укупан број корисника
Центри за социјални рад	17
Полицијска управа	0

Табела Број 9. Број реализованих пријема у 2020. години

Број реализованих пријема	14
Број поновљених пријема	0

Индивидуални и групни рад са корисницима

У Прихватилишту за жртве насиља у породици корисницима се пружа свеобухватна психосоцијална, терапеутска, мотивациона подршка и помоћ. Такође, акценат у раду је и на обезбеђивању бесплатне правне помоћи, као и подршка у каснијем, евентуалном запослењу и обезбеђивању адекватног простора за становање. Приоритет у почетном периоду је стабилизација когнитивно емоционалног и понашајног функционисања, постепено развијање свести о свеукупним последицама насилних образаца у понашању а које трпе жене и деца-жртве насиља у породици. Како време одмиче, у оквиру индивидуалних планова заштите је и свакако оснаживање жена у реализацијама властитих циљева, мотивација за истрајност у реализацији истих а које воде до осамостаљивања жена и коначног изласка из насиља у партнерским и породичним релацијама. У сарадњи са институцијама и мултидисциплинарном приступу траже се најбоље излазне стратегије за оснажену жену која започиње нови живот.

За сваку корисницу се кроз узимање социоанамнестичких података стиче увид у њену личну проблематику, па се у складу са тим и предузимају кораци даљег збрињавања.

Рад са корисницама усмерен је на когнитивно емоционалној и понашајној стабилизацији и подизања нивоа њиховог свеукупног функционисања, као и на унапређењу емоционалног доживљавања и реаговања.

Завршна фаза рада са корисницама у Прихватилишту је рад на излазној стратегији кориснице и деце.

Као битан сегмент пружања помоћи у Прихватилишту за жртве насиља у породици јесте рад са децом. Приликом смештаја деце у Прихватилиште обезбеђен им је адекватан стручни приступ при пријему, у току адаптационог периода, као и у току индивидуалног рада. Деци су обезбеђене разне едукативне, кативне и рекреативне радионице. Дежурни радници Прихватилишта свакодневно су учили или допуњавали знање деце из различитих области, о различитим темама, а радили су и на усвајању одређених навика.

Образовање/Запослење

Током 2020 године у Прихватилишту је боравила само једна девојчица, која је похађала наставу. С обзиром да није постојао ризик по девојчицу, она је наставила да похађа своју матичну школу, без потребе да јој се обезбеди подршка у виду пратње од стране сарадника. Девојчици је од стране сарадника пружена помоћ и подршка у учењу наставног градива и изради домаћих задатака. Радило се и на подизању нивоа свести о значају образовања и стицању радних навика код деце. Корисницама је пружана подршка у тражењу прилика за запошљавање унутар заједнице. Од стране стручних радника су у индивидуалним разговорима усмеравање да путем огласа (новине, интернет) пронађу одговарајуће запослење, едуковане су вештинама израде радне биографије и активног тражења посла.

У оквиру индивидуалног рада стручни радници су вршили и **информисање и посредовање у остваривању права из различитих области**. Тако се женама пружале информације из **социјалне заштите** (право на новчану социјалну помоћ, право на додатак за негу и помоћ другог лица, дечији додатак, једнократну помоћ итд.). Стручни радници Прихватилишта за жртве активно су посредовали и одржавали контакт са адвокатима НВО „Оазе сигурности“, чиме је пружена могућност женама да остваре бесплатну правну помоћ у свим поступцима заштите односиља у породици и заступање у судским процесима. Бесплатну правну помоћ у смислу писања тужби / поднесака су добиле и жене које нису са територије Града Крагујевца уз посредовање стручних радника. Такође, жене су информисане о правима из **области здравствене заштите** (здравствено осигурање, остварење посебних права у складу са Законом о здравственој заштити) из **области образовања** (упис у школу/предшколску установу), из **области рада и запошљавања** (регулisanje стажа, пензије, права која произилазе из статуса незапoслeног лица...) из **других система** релевантних за унапређивање квалитета живота.

Здравствена заштита

У марту месецу увођење ванредног стања, као последица епидемије вируса COVID-19, отворило је бројне изазове у погледу смештаја жртава насиља у Прихватилиште за жртве. Инструкцијом министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања предвиђено је да се пријем нових корисника услуге смештаја врши искључиво уз здравствену документацију која доказује да лице није заражено вирусом

COVID-19, па се у складу са донетим епидемиолошким мерама и организовао пријем у Прихватилиште. То је подразумевало да је потребно обезбеди тест на COVID-19, а након тога корисницу сместити у изолацију. Након добијених резултата, кориснице су пролазиле период изолације од 14 дана у просторијама прилагођеним и предвиђеним за то, након чега су, а по добијању негативног резултата, укључиване у групу корисника на смештају. Индивидуални план заштите за сваку корисницу/дете подразумева и едукативно здравствено информисање и потребне медицинске интервенције. Континуирана здравствена брига вођена је о свим корисницама које су примљене у Прихватилиште за жртве насиља у породици. По потреби контактиране су здравствене службе, ради подршке у регулисању права на здравствену заштиту и добијања информације о правима на здравствену заштиту. Посредовало се код Домова здравља или других здравствених институција ради укључивања корисника у програме лечења или саветовања. Вршио се увид у специфичне потребе и могућности остварења посебних права у складу са Законом о здравственој заштити. Радило се на јачању одговорности за сопствено здравље и здравље деце. Усмеравало се на услуге које могу остварити у домену здравствене заштите. Подстицало се на коришћење здравствених услуга које су неопходне, као и на промоцији здравља. Остварена је сарадња и са Службом за хитну медицинску помоћ - у стањима изразитог погоршања актуелног здравственог стања корисница, коришћене су њихове консултативне услуге, али и пружање помоћи изласком на терен. Изузетна сарадња је за време трајања ванредног стања као и ванредне ситуације остварена са Институтом за јавно здравље Крагујевац.

Грутни рад са корисницама

Структура жена у групама је различита, јер потичу из различитих социјалних средина, различитог су образовног нивоа, различитих старосних година, неке нису социјабилне и тешко успостављају социјални контакт. Циљ групних разговора је да се постигне превазилажење различитости, успостављање социјалних контаката, размена искустава и начина излагања из проблема. Кориснице су активно учествовале у радно-окупационим активностима, у уређивању и чишћењу дворишног простора, у садњи и заливању цвећа, а по потреби ангажовале су се и око обављања послова у пластенику.

Психосоцијалне радионице

Кориснице које бораве у Прихватилишту за жртве насиља у породици укључиване су у психосоцијалне радионице које подразумевају едукативни и саветодавни рад.

У оквиру групног рада реализоване су психосоцијалне радионице са следећим темама: Потребе, комуникација, насиље, емоције, одговорност, самопоуздање и др.

Кројачке радионице

Континуирано, током смештаја, једна корисница је показивала велико интересовање за учествовањем у кројачкој радионици. Као познавалац основних техника шивења, корисница је на радионицама показала умеће кројења и шивења навлака за столице (за столице у установи сашивене су пресвлаке , сашивене нове завесе...) , порубљивања,

сужавања и скраћивања гардеробе, шивења заштитних маски, кројење завеса, као и умеће хеклања и везења.

Креативне радионице

Креативне радионице као облик уметничког изражавања имају и терапеутску сврху. Током 2020.године одржане су радионице различитог садржаја, уз коришћење разноврсних материјала - израђивани су украси од папира, папирни цветови, оригами техником израђивани су различити предмети, креирани су свећњаци од различитих материјала, држачи за салвете и књиге, плетене су наруквнице од конца и перлица, декорисана ускршња јаја, креирали новогодишњи украси, јелке, као и новогодишње и рођенданске честитке, декорисани држачи за чаше и слично.

Керамичке радионице

У оквиру керамичке радионице реализоване су следеће активности:

1. Упознавање са основним елементима рада керамичке радионице
2. Упознавање са врстама материјала које се користе у изради керамике
3. Бојење печене керамике акрилним бојама.

Кулинарске радионице

Кулинарске радионице су се реализовале у циљу унапређења животних вештина, неопходних за самосталан живот. Кориснице су према расположивим материјалима припремале оброке и послastiце (палачинке, домаће пите и кифлице, погаче, разноврсни колачи и торте...). Радионице су се реализовале током викенда или одређеним даном током недеље.

Група за самоподршку „Надини сусрети“

Група за самоподршку у оквиру Прихватилишта за жртве организује се као вид подршке за жене жртве насиља, које имају „слична“, искуства кроз која су пролазиле у процесу осамостаљивања и превладавања сопствених криза. „Надиним сусретима“ присуствују бивше кориснице као и кориснице које се тренутно налазе на смештају. Жене имају прилику да се упознају, размене искуства и подрже једна другу. Сусрети су често одржавани и поводом одређених празника. Од 19-ог марта сусрети су одржавани у дворишном простору установе у складу са поштовањем дистанце и прописаних епидемиолошких мера. Група за самоподршку „Надини сусрети“ функционише дужи низ година, и поред мотивационе и психосоцијалне подршке које чланице међусобно пружају, присутна је и конкретно практична подршка у виду проналазака запослена, професионалних обука, стамбеног простора, помоћ у чувању деце. Карактеристика чланица је групна кохезија и међусобна дугогодишња повезаност. Током трајања пандемије корона вируса, приметно је да су жене које су биле жртве насиља у породици а које су континуирано у процесу осамостаљивања, угоржена категорија становништва у погледу задовољавања основних егзистенијаних потреба. Током трајања ванредног стања,

из извора личних контаката и донаторства, чланицама које су биле најугроженије у том периоду, додељени су прехранбени производи као и средства за личну и хигијену простора. Такође, важно је напоменути да све време трајања епидемиолошке кризе међусобни контакт чланице групе остварују путем друштвених мрежа (формиран је и „групни чет“), путем којих се размењују информације, евентуалне тешкоће са којима се суочавају и начини превазилажења истих. Поводом обележавања Међународног дана борбе против насиља над женама, две чланице су у форми интервјуа учествовале у изради тематских видео клипова који су се приказивали на званичним друштвеним профилима наше установе и различитих Удружења грађана.

Културно-забавне активности

Учешће корисника у организованим активностима зависиле су од жеља, потреба и афинитета као и мерама заштите од вируса КОВИД 19. Своје слободно време користили су на различите начине док су се стручни радници трудили да за време ванредног стања и ванредних мера осмисле активности у складу са инструкцијама и препорукама Владе РС (, читање, цртање, ручни рад, , итд). Корисници су ишли у организоване шетње до Шумаричког језера, Спомен парка „Шумарице“, Саборне Цркве, Еко парка. Обележени су верски празници (Божих, Ускрс, ...). Рођендани корисника су такође обележавани, затим прослава Нове године.... Кориснице су, како бивше тако и актуелне, биле активни учесници осмишљених активности које су стручни радници Прихватишита за жртве насиља осмислили у сврху обележавања „16 дана активизма“, међународног, глобалног покрета којим се обележава борба против насиља над женама. Ове године и у складу са актуелном епидемиолошком ситуацијом активности су биле усмерене на доступне друштвене мреже (facebook, инстаграм), на којима су емитовани мултимедијални садржаји у виду промоције тематског филма „Дајем ти своје очи“ и вођења дискусије након одгледаног филма, затим едитовање и промоција краткотражних снимака инспирисаних искуствима жена жртава породичног насиља.

Сарадња са установама и службама у процесу оснаживања

У извештајном периоду, сарадња је настављена са упутним Центрима за социјални рад. Велику подршку у реализовању активности, посебно активности за децу, Прихватишита за жртве насиља у породици има од запослених Прихватишита за децу и младе, без кога у овом периоду не би било могуће организовати рад.

Наилазило се на велико разумевање и сарадњу са Здравственим установама града Крагујевца, као и са другим здравственим јединицама у оквиру КЦ Крагујевац, као и са Заводом за хитну медицинску помоћ и Институтом за јавно здравље Крагујевац. Корисницама је у складу са споразумом, у амбулантама и диспансерима, обезбеђен хитан преглед, односно особе које трпе насиље у породици су биле укључене у групу пацијената која има приоритет у пријему и здравственом збрињавању. Кориснице су биле примљене на лекарски преглед и када код себе нису имале личну документацију- личну карту и здравствену књижицу.

Подршка и сарадња са Полицијском управом града Крагујевца, тимом за заштиту жртава насиља је од великог значаја била и ове године.

Бесплатну правну помоћ у свим поступцима заштите од насиља у породици и заступање у судским процесима, кориснице добијају од НВО „Оазе сигурности“. Наиме, на телефонски позив социјалне раднице и психолошкиње, адвокати су заказивали термине и писали тужбе за кориснице.

У 2020.г. сарадња се остварује и са Основним судом и Основним јавним тужилаштвом на чије се позиве одговара писменим путем или путем сведочења у поступцима заштите од насиља у породици. Такође, са корисницама се у смислу подршке одлази на рочишта у процесу заштите од насиља.

Сарадња са донаторима је била добра и у 2020. години, препознавали су потребе и донацију усмеравали на различите начине (храна, одећа, обућа, школски прибор, играчке, посетека фићима, ресторанима, биоскопским представама, спортским и културно забавним манифестацијама...).

Такође, стручни радници Прихватилишта су остваривали сарадњу са одређеним послодавцима који би могли да омогуће запослење у складу са способностима корисница.

Од марта месеца, након проглашења епидемије вируса COVID-19 и ванредног стања, рад у Прихватишту за жртве насиља у породици одвијао се отежано. Инструкцијом министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања предвиђено је да се пријем нових корисника услуге смештаја врши искључиво уз здравствену документацију која доказује да лице није заражено вирусом COVID-19, па се у складу са донетим епидемиолошким мерама и организовао пријем у Прихватиште. То је подразумевало да је потребно обезбеди тест на COVID-19, а након тога корисницу сместити у изолацију. Након добијених резултата, кориснице су пролазиле период изолације од 14 дана у просторијама прилагођеним и предвиђеним за то, након чега су, а по добијању негативног резултата, укључиване у групу корисника на смештају. У складу са епидемиолошком ситуацијом било је потребно предузети појачане мере у циљу спречавања заразе и ширења вируса. Потребно је било обезбедити заштитну опрему, издвојене просторије за изолацију корисника приликом пријема, појачати хигијену руку и дезинфекцију просторија као и омогућити социјалну дистанцу и континуирано пратити здравствено стање корисника.

Дневни боравак за децу из породица у ризику

У извештајном периоду приоритетну групу Дневног боравака за децу из породица у ризику чинила су деца основношколског узраста чије су потешкоће приметне у психосоцијалном, васпитном, образовном и другим доменима третиране уз континуирану сарадњу са породицом. Иако не у потпуности, нарушено породично функционисање, процењено је да као такво и даље поредставља адекватну и безбедну базу за даљи боравак и свеукупан подстицајући раст и развој детета.

Основни задаци рада Дневног боравака утврђени су Програмом рада и распоредом дневних активности. Дефинисани задаци остварују се реализацијом активности које се планирају на месечном и недељном нивоу.

До месеца марта 2020.године, рад Дневног боравака организован је неометано као и протеклих година- у две смене у зависности од смене и школског. Како је од марта 2020.године наступила актуелна пандемија (Вирус Ковид 19) рад Боравака организован је уз поштовање свих предложених превентивних мере у циљу спречавања ширења вируса и најбоље заштите корисника услуге. Како је на снагу ступила ванредна ситуација и полицијски час, корисници услуге нису долазили у Установу, али је са њима редовно одржаван телефонски и контакт путем интернет платформи- Вибер и Инстаграм. У периоду када деца нису ишла у школу (распуст), дворишни простор Установе уз пратећу опрему прилагођен је у летњи камп назван „ТКИБ“ са основном идејом смањења ризика од потенцијалног заражавања, а уз разноврсност активности у складу са интересном сфером деце.

Две кључне активности од посебног значаја издвајају се: континуирана сарадња са родитељима деце реализована кроз индивидуалне усмерене разговоре, родитељске састанке, одржавање сталног телефонског контакта. Акцент у сарадњи базира се на размени везаној за емоционалне и понашајне карактеристике деце, актуелним потребама и потешкоћама са којима се сусрећу родитељи и деца и сл. Други значајан сегмент односи се на одржавање позитивне климе и расположења међу члановима групе услед многобројних негативних утицаја насталих доминантним „тензичним расположењем“ услед ширења Корона вируса.

У циљу размене информација о успеху и понашању деце у школском контексту, породичним актуелностима и понашању деце, стручни радник је сарађивала (лично, телефонским путем интернет платформом ВИБЕР) са водитељима случаја, разредним старешинама и/или са стручним радницима основних школа које деца похађају.

Током 2020. године услугу Дневног боравака за децу из породица у ризику користило је двадест и двоје деце. У непосредни рад са децом укључени су чланови стручног тима Дневног боравака. У циљу проналажења најбољих стратегија у раду са децом чланови стручног тима размењују знање, искуство и информације о понашајним карактеристикама деце и сарађују са осталим стручним радницима запосленим у Установи.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗИ СТРУКТУРЕ ДЕЦЕ У 2020. ГОДИНИ

Табела 1: Структура деце према начину упућивања

Укупно упућене деце у 2020. години	Упућени на предлог Прихватиштва за жртве насиља	Упућени на предлог основне школе	Упућени на захтев родитеља

2	/	/	2

Табела 2: Структура деце према узрасту и полу

Узраст	Дечаци			Девојчице			Укупно		
	укупно у 2020.	на 31.12. 2020.	новопримљени у 2020.	укупно у 2020.	на 31.12. 2020.	новопримљени у 2020.	укупно у 2020.	на 31.12. 2020.	новопримљени у 2020.
07-10 год.	2	2	/	2	1	2	4	3	2
11-15. год	6	5	/	12	7	/	18	12	/
УКУПНО	8	7	/	14	8	2	22	15	2

Табела 3 : Број деце у боравку према месецима

Месец	Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децемба
број деце	18	19	18	18	18	18	18	18	14	14	15	15

Поред главне просторије Дневног боравка, коришћене су и две мање просторије на спрату, једна је намењена и опремљена за учење и извођење креативних радионица док је друга намењена за гледање филмова, коришћење компјутера или сонија.

Поред ових просторија за реализацију задатака Дневног боравка, корисницима су били на располагању и остали ресурси Установе.

У непосредном раду са децом и у осмишљавању свих активности са корисницима услуга Дневног боравка ангажовани су чланови стручног тима Дневног Боравка.

Реализација задатака

Основни задаци рада Дневног боравка утврђени су Програмом рада Дневног боравка и распоредом дневних активности. Дефинисани задаци остварују се реализацијом активности које се планирају на месечном и недељном нивоу.

Програм рада Дневног боравка подразумева укључивање деце и родитеља у индивидуални и групни радионичарски рад као и саветодавне и усмерене активности. Такође, важан сегмент у раду представља и структурисање слободног времена деце у смислу укључивања у спортско рекреативне и културно-забавне активности (одлазак у биоскоп, позориште, спортске догађаје, излете...).

Реализоване активности у Дневном боравку за децу из породица у ризику током 2020. године: „Дечија заједница“- сет психосоцијалних радионица, едукативне радионице, креативне радионице, помоћ и подршка у учењу, групни усмерени разговори, индивидуални усмерени разговори, Камп „ТКИБ“, кулинарска радионица, слободне, спортско рекреативне и радио окупационе активности, обележавање рођендана деце и значајних датума у месецу, сарадња са водитељима случаја, педагошко- психолошком службом, одељенским старешинама/учитељима деце која користе услуге Дневног борава, сарадња стручних радника унутар установе, сарадња са родитељима деце која користе услуге Дневног борава, бодовање, сервирање једног obroka дневно, пријем нове деце, сређивање и евидентирање документације, одржавање хигијене радних просторија и дворишта...

У циљу пружања свеобухватне подршке и помоћи детету у процесу оснаживања његових личних капацитета, стручни радници током године сарађивали су и са другим службама и професионалцима (ЦСР, педагошко-психолошка служба школе и друге институције и професионалци чије услуге могу бити значајне за дете и породицу).

Помоћ и подршка за савладавање новог градива, израду домаћих задатака, припреме за одговарање и израду контролних задатака, као и за припрему за полагање пријемног испита. Током зимског распуста издвајано је време за учење, како би деца надокнадила пропуштено и припремила се за наредно полугодиште.

У циљу праћења школског успеха и владања у школи, стручни радници су у континуитету сарађивали са педагошко- психолошком службом и предметним наставницима/ учитељима/ одељенским старешинама деце.

Почетком недеље организовани су индивидуални и групни усмерени разговори .

Како су активности реализоване ван Установе сведене на минимум услед актуелне пандемије, издвајају се управо оне чији су садржаји прилагођени интересној сфери деце, а са друге стране имају карактер и контекст друштвено корисних и значајних.

Једна од њих је фестивал младих „Блеја“ који се традиционалном већ пет година за редом одржава у августу месецу, а чији је циљ промоција хуманих вредности, креативности, стваралаштва, здравих стилова и навика и сл. Корисници услуге Борава учествовали су у активностима организованим у три дана (Стрим уживо- уживо преформанс везан за новинарску, спортску, музичку, креативну и драмску секцију; Еко стаза-едукативна радионица о заштити животне средине изградња еко дворишта у оквиру Установе; Стазама хуманости- хуманитарна трка на градском стадиону „Чика Дача“ у циљу прикупљања новчаних средстава за наставак лечења кошаркаша Јанка Танасијевића).

Учествовање у активностима Дечије недеље у оквиру које су деца изражавала изузетно висок ниво креативности, емпатије, задовољства и других позитивних емоција (организован је одлазак у биоскоп, изненађење васпитачима, дружење са члановима удружења „Луна“, игре без граница, посета золошком врту у Јагодини)

Укључивање у организовану активност „16 дана активизма у борби против насиља над женама“, где су деца својим креативним идејама допринела оригиналности целокупног приступа (сви садржаји документовани су и постављени на доступним интернет страницама: Прихватилиште Крагујевац, Транзициони кутак, Сигурна кућа Крагујевац.

Ефекти рада

Кроз све наведене активности, остваривани су дефинисани циљеви у раду са децом, а који се односио на различите области: стицање и унапређивање социјалних вештина, контролу беса и негативних емоција, социјализацију/ укључивање у групно функционисање, постизање емоционалне стабилности поводом различитих фрустрационих ситуација (породица, вршњачки односи...), изградњу тимског духа, вештине дељења и несебичности, просоцијалне облике понашања насупрот импулсивним и агресивним, осамостаљивање, стицање навика редовног одржавања личне и хигијене групног простора, изградњу радних навика и навика редовног учења и сл. Код већине деце је приметан напредак, у областима у којима им је била неопходна подршка (одређено на основу процене и индивидуалног плана подршке за свако дете), али је евидентна и потреба за дуготрајнијим и континуираним пружањем подршке како би се научени обрасци и интернализовали.

САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА, ШКОЛАМА, ЦСР-ОМ И ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА/ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Сарадња са родитељима остваривана је током целе године у делу битних питања за дете/цу и по потреби организован је родитељски састанак.

Током 2020. године, настављена је континуирана сарадња Стручног тима и стручних радника унутар установе у циљу размене знања, искустава/информација о понашајним карактеристикама деце, проналажења одговарајућих стратегија у раду са децом.

У циљу размене информација о успеху и понашању деце у школском контексту, породичним актуелностима и понашању деце, стручни радник је сарађивала (лично, телефонским путем или мејлом) са водитељима случаја, разредним старешинама/учитељима и са стручним радницима основних школа које деца похађају.

ТЕШКОЋЕ У РАДУ

Током 2020. године, уочене су следеће потешкоће у раду:

- Потреба за повећање капацитета корисника услуге Дневног Боравка;
- Хетерогена група корисника (узраст од првог до осмог разреда);
- Удаљеност школе или места пребивалишта од Боравка- деца често касне или излазе раније због аутобуског превоза и сл.;
- Потреба за интензивним индивидуалним радом са поједином децом;
- Недостатак мотивације појединих родитеља да се активно укључе у васпитни рад са децом и њихова очекивања усмерена на стручне раднике која се односе на решавање проблема деце;
- Потреба за већим бројем едукација које продубљују компетенције стручних радника у раду са децом из породица у ризику...

Дневни боравак за децу и младе са проблемом у понашању

Дневни боравак за децу и младе са проблемом у понашању је једна од услуга Службе за децу и младе Центра за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“Крагујевац. Корисници Дневног боравка су деца и млади који су у сукобу са законом а који користе услугу на основу упута Центра за социјални рад а на основу решења Суда и Тужилаштва. У Дневном боравку се спроводе и реализују изречене васпитне мере посебне обавезе „укључивање у појединачни или групни третман у одговарајућој установи“ (временско трајање до годину дана) као и васпитни налози „редовно похађање школе“ (временско трајање 6 месеци), „укључивање у индивидуални и групни третман“ (временско трајање 6 месеци) и „укључивање без накнаде у рад хуманитарних организација или послове социјалног, локалног или еколошког садржаја“ (20 или 40 часова). Такође, важно је напоменути да се континуирано у претходном периоду у оквиру Дневног боравка у организоване индивидуалне и групне активности укључују и самоиницијативно деца и млади, и то на предлог Центра за социјални рад, на предлог психолошко-педагошких служби средњих школа, на предлог вршњака, родитеља. Значајан допринос у резултатима рада Дневног боравка дају и млади који након реализације изречених васпитних мера и васпитних налога настављају активно да учествују у организованим активностима а како би им се пружала додатна подршка и помоћ у свеукупном функционисању а такође, и како би у форми вршњачких ментора пружали подршку и помоћ актуелним корисницима Дневног боравка. Стручни тим Дневног боравка који је радио са децом/младима је социјални радник-породични психотерапеут, специјални педагог, психолог на стручној пракси и сарадник.

Током претходне године задржано је устаљено време рада, осам сати,пет дана у недељи. Термини долазака се прилагођавају школским и другим обавезама деце, као и планираним активностима и из тог разлога групни рад се повремено организује и у данима викенда.

Услуга дневног борава за децу и младе са проблемом у понашању је од августа месеца 2016.год лиценцирана на период од пет година из разлога незадовољавања структуралних стандарда (кадровске структуре) када нам је из истог разлога капацитет услуге смањен на 7 корисника.

Табела 1: Структура изречених васпитних мера и васпитних налога, као и корисника који су се самоницијативно укључивали у организоване активности Дневног борава у 2020.години

Редни број	Основ доласка у Дневни боравак (2020)	Број корисника
1.	Изречене васпитне мере ПНОС и посебна обавеза укључивања у индивидуални или групни третман у Дневном бораку	30
2.	Изречене васпитне мере ПНОС и посебне обавезе укључивања у индивидуални или групни третман у Дневном бораку и редовно похађање школе	1
3.	Изречене васпитне мере ПНОР и посебна обавеза укључивања у индивидуални или групни третман у Дневном бораку	2
4.	Изречена васпитна мера посебна обавеза укључивања у индивидуални или групни третман у Дневном бораку	11
5.	Изречена васпитна мера ПНОС	1
6.	Васпитни налог	23
7.	Помоћ у васпитању	2
8.	Самоницијативно	65
Укупно корисника (2020)		135

Табела 2: Структура изречених васпитних налога у 2020.години

Редни број	Васпитни налог	Број корисника

1.	Изречен васпитни налог „укључивање у појединачни или групни третман у одговарајућем саветовалишту“	17
2.	Изречен васпитни налог „редовно похађање школе“	6
Укупно корисника (2020)		23

Током извештајне године је било мање изречених васпитних налога (17) у односу на претходну годину, такође, специфичност је и у томе да није било изречених васпитних налога „укључивање без накнаде у рад хуманитарних организација или послове социјалног, локалног или еколошког садржаја“.

Табела бр.3 Структура корисника према полу, старосном добу и подручју

Укупно корисника у 2020.	По полу		По старости			По подручју	
	М	Ж	6-14 г.	15-17 г.	18-25 г.	Урбано	Остало
70	62	8	1	35	34	64	6

ОБЛИЦИ РАДА СА ДЕЦОМ И РЕАЛИЗОВАНИ ПРОГРАМИ РЕСОЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

Индивидуални рад

Током извештајне године наставило се са устаљеним процедурама везаним за укључивање корисника у саветодавни, терапијски рад и организоване индивидуалне и групне активности. Након иницијалног састанка, у случају васпитних налога у Центру за социјални рад, у случају васпитних мера у просторијама Дневног боравка, уз присуство родитеља, детета/младе особе, водитеља случаја, стручног радника Дневног боравка усаглашава се динамика активности, обавезе свих актера у наредном периоду и формулишу циљеви изречених васпитних налога или васпитних мера.

Приорити у раду са дететом/младом особом су :

1. Спречавање рецидива у вршењу кривичних дела
2. Когнитивно емоционална стабилизација
3. Функционалне породичне релације

4. Побољшање успеха у школи, професионалне обуке, курсеви
5. Запошлење
6. Конструктивно слободно време

Грутни рад

Учествовање у групним активностима је пре свега подразумевало реализацију групних мотивационих састанака-разговора на различите актуелне теме („Здравни животни стилови“, „Ментално здравље“, „Емоције“, „Адекватно препознавање и испољавање осећања“, „Одговорност“, „Обавезе у школи“, „Запошлење“, „Професионалне обуке, курсеви“, „Толеранција-различитост“, „Тренирање“, „Здрава исхрана“, „Припрема, организација фестивала Блеја 2020“, „Помоћ у учењу“, „Научити мрак да сија“ „Скала успеха“, „Планови и циљеви за наредни период“, „Породичне релације“, „Последице злоупотребе психоактивних супстанци, болести зависности“....) , када се у групама тумаче различите тешкоће, изазови са којима се младе особе суочавају и изналазе начини превазилажења тешкоћа. На тај начин сваки члан групе активним учешћем доприноси развоју осећаја заједништва, корисности и индивидуалне успешности. Акцент у овој врсти рада је на појединцу као индивидуи и групи у целини. У пракси се показало да вршњачка мотивациона подршка даје значајан допринос у јачању вољних динамизама за реализацију појединачних, позитивних циљева, усвајању групних норми у понашању и развијању интерперсоналних вештина. Реализација групних психосоцијалних радионица је такође препозната као значај сегмент у групном раду, на тај начин, кроз радионичарски рад се настојало на усвајању просоцијалних облика понашања, адекватнијем препознавању и испољавању осећања. Повезивање едукативних садржаја радионица са конкретним животним ситуацијама се најчешће вршило или на групним-мотивационим састанцима или током индивидуалних разговора. Кроз личне примере и тешкоће са којима се млада особа суочава, изналажени су алтернативни, просоцијални начини реаговања у ситуацијама са доминантним непријатним осећањима или ослабљеним вољним динамизмима. Важно је напоменути да се рад у групи интензивно огледао и кроз рад секција (креативна, ликовна, радиоокупациона, драмска, спортска). Индивидуална интересовања корисника и појединачни таленти су допринели задовољавању како индивидуалних сфера интересовања и потреба, тако и развоју групне кохезије.

Психосоцијалне радионице

Теме које су се обрађивале у оквиру психосоцијалних радионица (контрола беса, аби модел, мотивација за промену у понашању, одговорност, фазе одговорности, скала успеха и функционисања) су се прилагођавале степену неопходне подршке, потребама и интересовањима корисника. Саме теме су структуриране али исто тако и биле флексибилне како би појединац у групи отворено износио властита мишљења, ставове,

дилеме. Едукативни садржаји психосоцијалних радионица су се најчешће у индивидуалним и групним разговорима повезивали са конкретним животним ситуацијама и на тај начин се изналазили адекватнији начини превазилажења евентуалних тешкоћа са којима се малолетник/млада особа суочавала.

Раод секција

Новинарска секција

У извештајном периоду чланови новинарске секције, 6 корисника су активно радили на осмишљавању, уређивању и писању текстова за реализацију првог дана фестивала младих „Блеја 2020“. Том приликом је изведен „онлај перформанс“ рада свих секција Дневног боравка. Такође, чланови новинарске секције су континуирано посредством друштвених мрежа осмишљавали и промовисали активности рада Центра Кнегиња Љубица.

Драмска секција

Чланови драмске секције (2) су активно учествовали у припреми и реализацији „онлај перформанса“ првог дана фестивала младих „Блеја 2020“ извођењем рецитала „Црни човек“. Активно учешће, чланови драмске секције (4) су имали током 16 дана активизма борбе против насиља над женама извођењем рецитала на тему борбе против насиља над женама и учествовали у изради видео клипова.

Филмска секција

Током извештајног периода у оквиру филмске секције, чланови секције (6) су поводом обележавања 16 дана активизма борбе против насиља над женама, креативно осмишљавали и едитовали видео клипове на поменутој тему. Током извештајног периода, чланови новинарске, филмске и драмске секције (14) су у театру „Јоаким Вујић“ одгледали представу „Дневник једног лудака“ као и представу „Нација“.

Спортска секција

Учешће у спортско-рекреативним активностима је имао већи број корисника, поред редовних спортских активности које су организоване у установи (баскет, фудбал, одбојка, стони тенис, билијар, теретана на отвореном), реализовано је и опремање теретане „Гоку Цим“ у затвореном простору. Активно учешће у новоотвореној теретани је имало 12-оро корисника. Редовни тренажни процеси су обухватили и једнонедељно уопштење у Парку Шумарице. Такође, чланови спортске секције (6) су имали активно учешће трећег дана фестивала младих „Блеја 2020“, на име, реализована је трка „стазама хуманости“ са циљем прикупљања новчаних средстава за оболелог суграђанина Јанка Танасијевића. Чланови спортске секције су током извештајне године такође учествовали и у хуманитарном турниру у малом фудбалу. У поменутом периоду, реализована је и

рекреативна, пријатељска кошаркашка утакмица са члановима удружења особа са менталним тешкоћама „Луна 2015“.

Креативна и керамичка радионица

Заинтересованост за креативне и керамичке радионице је показао већи број корисника. Најчешће активности у оквиру ових радионица су били цртање, израда графита, цртање структурираног стрипа на зидовима ходника, Транзиционог парка и теретане „Гоку“. Важан сегмент у оквиру креативне радионице је и прављење накита од канапа и бројаница од перли, такође, израда керамичарских производа, фарбање и исцртавање истих је део стваралаштва младих корисника Дневног боравка. Током извештајне године, корисници Дневног боравка су са члановима Удружења особа се менталним тешкоћама „Луна 2015“ реализовали 20 радионица које су обухватиле и креативно стваралаштво у виду израде керамичарских производа и накита.

Радио-окупационе активности

У радио-окупационим активностима (кошење траве, фарбање прозора, сређивање терена за спорт и дворишног простора Установе, сређивање просторија Дневног боравка) је учествовало 20 корисника. Током извештајне године, млади корисници су активно учествовали у кречењу просторија Дневног боравка, фарбању намештаја (столова, регала), уређивању теретане у затвореном „Гоку цим“, исцртавању мотивационих цртежа и порука. Током трећег дана фестивала младих „Блеја 2020“ реализована је активност „Еко стаза“ када је започето са изградњом еко парка (сређивање и уређивање дворишног, травнатог простора, изградња мини-дрвене оградe, засађивање дрвећа, цвећа).

Васпитно-образовни рад

Током индивидуалног и групног саветодавног рада се настојало да се деца и млади додатно мотивишу како би редовно похађали наставу, поправили успех у школи и остали у редовном образовном систему. Важан сегмент у раду је и континуирана сарадња са разредним старешинама, педагошко-психолошким службама. Непосредним посетама педагошко-психолошким службама школа као и редовним телефонским контактима са разредним старешинама је сарадња продубљивана што је укупно дало позитивне резултате у васпитно образованом статусу наших корисника. Специфичност током ове извештајне године је била у реализација „онлајн наставе“, па је младим корисницима значајну подршку и помоћ пружала вршњачка група. Наиме, млади корисници (који су успешно завршили реализацију васпитних налога или васпитних мера а самоиницијативно долазе у Дневни боравак) су континуирано током школске године пружали подршку и помоћ у учењу и изради домаћих задатака актуелним корисницима Дневног боравка што је укупно давало позитивне резултате у школским постигнућима.

Табела бр. 4 Структура корисника укључених у васпитно-образовни систем

	Сви корисници у 2020.			Нови корисници у 2020.			Корисници 31. 12. 2020.		
	Иду у школу	Напусти ли школу	Завршил и школу	Иду у школу	Напусти ли школу	Завршил и школу	Иду у школу	Напусти ли школу	Завршил и школу
Основна школа	3	7	9	2	5	6	1	4	4
Средња школа	43	/	6	28	/	2	11	/	/
Факултет	2	/	/	/	/	/	/	/	/
Укупно (2020)	48	7	15	30	5	8	12	4	4
	70			43			20		

Петорица корисника који су напустили основну школу наставили су школовање кроз пројекат за образовање одраслих „Друга шанса“.

Процес запошљања

Током извештајне године, интензивирана је сарадња са Омладинском задругом „Европа“. Укупно је посредством Омладинске задруге на одређене временске периоде било радноангажовано 20-оро младих. Сарадња наше Установе и предузећа „MIND GROUP“ је између осталог и резултирала успешно завршеном обуком за оператера на CNC машинама за тројницу наших корисника. Мотивација у индивидуалним и групним саветодавним разговорима је један од најзначајних сегмената ка позитивним и трајнијим променама у понашању. Код већег броја корисника су бивали ојачани вољни динамизми за професионалним усавршавањима и радним ангажовањима. Велики број младих (40) се током године по различитим уговорима радноангажовао у локалним фирмама и предузећима.

Фестивал младих „Блеја 2020“

Традиционално, сада већ пету годину заредом се у оквиру Дневног боравка реализује фестивал младих „Блеја“. Фестивал је трајао три дана и обухватао је фузију едукативних, хуманитарних и забавних садржаја. Првог дана фестивала реализован је „Live stream“- „Стазама адолесценције“ током којег је представљен рад свих секција, а публика била у могућности да упозна снове и таленте младих људи. Другог дана фестивала под називом „Еко стазам“, започето је са изградњом еко парка у оквиру дворишног простора наше Установе. Реализована је едукативна радионица о заштити животне средине, осмишљени мотивациони постери на тему екологије, симболично засађене саднице дрвећа и цвећа и ограђен простор од дрвећа и прућа. Трећег дана фестивала, под називом „Стазама

хуманости“ реализована је хуманитарна акција. Наиме, млади корисници су на стадиону Чика Дача, атлетском стазом истрчавали одређен број кругова, 16 фирми које су учествовале у хуманитарној акцији су за сваки претрчани круг уплаћивали одређену своту новца. Циљ хуманитарне акције је био пркупљање новчаних средстава за младог суграђанина Јанка Танасијевића.

РЕЗУЛТАТИ

Према предвиђеним индивидуалним плановима заштите, приоритетне области у раду са малолетним/младим починиоцима кривичних дела су:

1. Спречавање рецидива у вршењу кривичних дела
2. Когнитивно емоционална стабилизација
3. Функционалне породичне релације
4. Побољшање успеха у школи, професионалне обуке, курсеви
5. Запослење
6. Конструктивно слободно време

Табела бр. 5 указује на кривична дела због којих су изречени васпитни налози и васпитне мере у 2020. години

Почињено кривично дело	Број и узраст корисника	Изречена мера
Насилничко понашање	11 (15, 15, 16, 16, 17, 17, 18, 18, 18, 19 и 19 година)	Посебна обавеза (8), Васпитни налог (3)
Неовлашћено држање опојних дрога	9 (16, 16, 17, 18, 18, 18, 18, 19 и 20 година)	Посебна обавеза (4) Васпитни налог (5)
Крађа	3 (16, 17 и 18 година)	Посебна обавеза (1) Васпитни налог (2)
Тешка крађа	5 (15, 16, 18, 18 и 19 година)	Посебна обавеза

Разбојништво	2 (16 и 17 година)	Посебна обавеза
Неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога	3 (17, 20 и 22 године)	Посебна обавеза (2) Васпитни налог (1)
Омогућавање уживања опојних дрога	1 (19 година)	Посебна обавеза
Полио узнемиравање	1 (19 година)	Посебна обавеза
Насиље у породици	1 (17 година)	Посебна обавеза
Убиство (у покушају)	1 (20 година)	Посебна обавеза
Лака телесна повреда	4 (17, 18, 19 и 19 година)	Посебна обавеза (3) Васпитни налог (1)
Тешка телесна повреда	2 (16 и 17 година)	Посебна обавеза (1) Васпитни налог (1)
Угрожавање сигурности	1 (17 година)	Васпитни налог
Ситна крађа, утаја и превара	1 (17 година)	Васпитни налог
Утаја	1 (15 година)	Васпитни налог
Превара	1 (15 година)	Васпитни налог
Угрожавање јавног саобраћаја	1 (19 година)	Посебна обавеза

Управљање моторним возилом без издате возачке дозволе По Закону о безбедности саобраћаја на путевима	1 (18 година)	Посебна обавеза
Без података	19 (15, 16, 16, 16, 16, 16, 17, 17, 17, 17, 17, 18, 18, 18, 19, 20, 20, 20 и 21 година)	Посебна обавеза (13) Васпитни налог (6)

Током године два корисника, старости 14 и 20 година, користили су услугу Дневног боравка а нису имали изречен ни васпитни налог ни васпитну меру, а основ за долазак је помоћ у васпитању.

Табела бр.6 Резултати у раду са малолетним/младим починиоцима кривичних дела у 2020.години

Област функционисања	Број-укупан број актуелних корисника	Потпуни напредак	Делимични напредак	Без напретка
Спречавање рецидива у вршењу кривичних дела	68	54	8	6
Когнитивно-емоционална стабилност	70	11	55	4
Функционалнији односи у породици	70	20	41	9
	48	30	16	2

Школска постигнућа	(редовни образовни процес)			
Редовност долажења у Дневни боравак	70	50	15	5

Петорица корисника који су напустили основну школу наставили су школовање кроз пројекат за образовање одраслих „Друга шанса“.

САРАДЊА

Током извештајног периода настављена је континуирана сарадња са педагошко-психолошким службама школа које похађају корисници услуге као и са њиховим разредним старешинама. Запажа се мотивисаност и спремност педагошко-психолошких служби школа за сарадњу и препознавање интереса малолетника/младих.

Настављена је сарадња са водитељима случаја Центра за социјални рад као упитним органом.

Интезивирана је сарадња са Омладинском задругом „Европа“ посредством које је двадесеторо младих било радноангажовано у локалним фирмама и предузећима.

Сарадња наше Установе и предузећа „MIND GROUP“ је између осталог и резултирала успешно завршеном обуком за оператора на CNC машинама за тројицу наших корисника.

Током извештајног периода, настављена је сарадња са Удружењима грађана „Луна“, „Гараге реунион“, „Култургард“.

Такође, настављена је сарадња са Саветовалиштем за ментално здравље као и одељењем психијатрије Клиничког центра.

Специфичности

Током извештајне године, специфичност у раду је била прилагођавање самог рада ванредним мерама везаним за пандемију вируса KOVID 19. Током ванредног стања, индивидуални и групни рад се одвијао „Онлајн“ везама, пре свега видео позивима посредством друштвених мрежа. Формиран је и „групни инстаграм чет“ посредством ког су се размењивале информације и дискутовало о различитим темама и тешкоћама са којима су се млади у том тренутку суочавали. Формирана је и група од 4-оро младих који су се пријавили за хуманитарни рад у виду доставе неопходних потрештина старијим суграђанима. Значајан допринос у том периоду су пружали млади који су се самоиницијативно укључивали у активности Дневног боравка а са којима су се у претходном периоду успешно реализовали васпитни налози или васпитне мере. Наиме, њихова подршка у форми вршњачке подршке везане за помоћ око израде домаћих задатака и „онлајн“ наставе актуелним корисницима Дневног боравка је била од великог значаја. Како је време одмицало, током саме пандемије, рад се прилагођавао актуелним

мерама Кризног штаба и Владе Републике Србије па је након прекида ванредног стања организован рад у природи у мањим групама, организоване су шетње и разговори и све време трајања пандемије континуирана „онлајн веза“. Касније, саветодавни, мотивациони и терапеутски рад у просторијама Дневног боравка се организовао индивидуално или у мањим групама. Све време трајања пандемије, предвиђене активности су успешно реализоване уз поштовање мера Кризног штаба, Владе Републике Србије и локалне самоуправе.

ИЗАЗОВИ У РАДУ

- Хетерогеност групе, обавезе у школи или на послу повремено буду ограничавајући фактор за најадекватније формирање групе и реализацију групног рада;
- Потреба за радним ангажовањем корисника, у пракси се показало да привремена или стална запослења ове категорије младих даје позитиван резултат у одржавању дуготрајне позитивне промене у понашању и да је један од кључних фактора у истој. Неопходност развијања социјалног предузетништва, укључивање свих значајних актера у том процесу;
- Финансијска средства за реализацију већег броја излета, екскурзија, одласака у позориште, биоскоп, спортске догађаје;
- Недовољан број запослених, лиценца за капацитет 7 корисника, ангажовани: један стручни радник, један стручни радник ангажован у осталим услугама и један сарадник. Актуелно, у активности Дневног боравка се укључује већи број деце и младих што се у пракси показало као реална потреба и из тог разлога је неопходно проширење капацитета и ангажовање нових стручних радника.

Услуге за одрасле и старије особе

Услуге Помоћ и нега у кући за одрасле и старије особе и Дневни боравак за старије особе су се у 2020.години реализовале у складу са утврђеним стандардима за пружање ових услуга и потписаним Споразумима о сарадњи са Домом здравља и Геронтолошким центром у Крагујевцу. Захтев за обнављање лиценце за услугу помоћ и нега у кући одраслим и старијим особама поднет је надлежном Министарству у јуну 2020.године и поступак је у току, а услуга дневни боравак за старије особе се организује у складу са важећом лиценцом.

Све активности на услугама спроводиле су се према утврђеним плановима и у складу са расположивим кадровским потенцијалом, планираним средствима за ове намене и у складу са епидемиолошком ситуацијом.

У сарадњи са Националном службом за запошљавање током 2020.године реализован је пројекат јавног рада „Помоћ у кући“ у трајању од четири месеца на којем су биле ангажоване 3 особе са инвалидитетом. Две сараднице су реализовале услугу помоћ у

кући, а једна услугу дневни боравак за старије особе. Пројекат је омогућио коришћење услуге помоћ у кући за 13 лица са градског подручја и организовање и унапређење услуге дневни боравак за старије особе за 8 корисника.

Услуга помоћ и нега у кући пружана је у зависности од психофичког и здравственог стања корисника различите социјално заштитне, здравствене, хигијенске и сервисне услуге хронично и акутно оболелим одраслим и старијим лицима.

Пружање услуге имало је за циљ побољшање или одржавање здравља корисника и његове функционалне способности у природном, породичном окружењу у ситуацијама када нису способни да самостално живе без свакодневне или редовне подршке других. Обим и садржај услуге био је условљен здравственим стањем корисника, породичним условима, бројем ангажованих геронтодомаћица и епидемиолошком ситуацијом.

Услуга помоћ и нега у кући пружала се интегрисано са здравственим услугама Службе кућног лечења, Дома здравља у Крагујевцу у случајевима када су код корисника обострано процењене социјалне и здравствене индикације за овом врстом организовања.

Пријем захтева, односно упута за коришћење услуге, пријемну процену и утврђивање степена потребне инструменталне подршке корисника обављао је стручни радник Службе.

Стручна, когнитивна подршка састојала се у пружању информација и саветовању корисника око свакодневних активности, пружању помоћи и посредовању код остваривања права из социјалне и здравствене заштите и права по основу пензионерско-инвалидског осигурања. Континуираном психосоцијалном подршком утицало се на очување и подизање нивоа задовољства животом и позитивног става корисника према себи и другима, на подизање општег расположења и интегрисања у социјално окружење, обезбеђивање и унапређивање комуникације, смањење осећања бескорисности и беспомоћности и промоцију могућности преосталих менталних и физичких потенцијала.

Инструменталну подршку корисницима услуге према закљученим индивидуалним плановима пружале су геронтодомаћице. Подршка се састојала од:

- Помоћи у одржавању личне хигијене, укључујући по потреби помоћ при свлачењу и облачењу, умивању, купању и прању косе, чешљању, бријању, сечењу ноктију, промени пелене, тоалети стоне и испирању катетера;
- Достављању рецепата или лекова, контроле узимања преписане терапије, контроле протеза, санитарних помагала, посредовања при остваривању права из основне здравствене заштите;
- Помоћи у обезбеђивању исхране, набавки намирница, обезбеђивању готових оброка, припреми лакших оброка, припреми освежавајућих напитака;
- Помоћи при храњењу и одржавању хигијене усне дупље;
- Помоћи у одржавању хигијене стана, одржавању чистоће просторија, судова и уређаја;
- Помоћи при прању и одржавању постељине, одеће и обуће;
- Помоћи у загревању просторија (по потреби ложење ватре и чишћење пећи);
- Плаћању комуналних услуга;
- Помоћи у задовољавању социјалних потреба, дружењу, помоћи при кретању унутар и ван куће, набави новина, књига, иницирању социјалних контаката...

Процене потреба корисника, планови услуга као и поновне процене и прегледи донетих планова услуга, тимски су се обављали једном годишње уз активно учешће корисника и њихових сродника. Извршена је ревизија учешћа корисника у цени пружене услуге.

Услугу помоћ и нега у кући у 2020.години користило је 151 лице од којих су новоевидентирана 42 корисника.

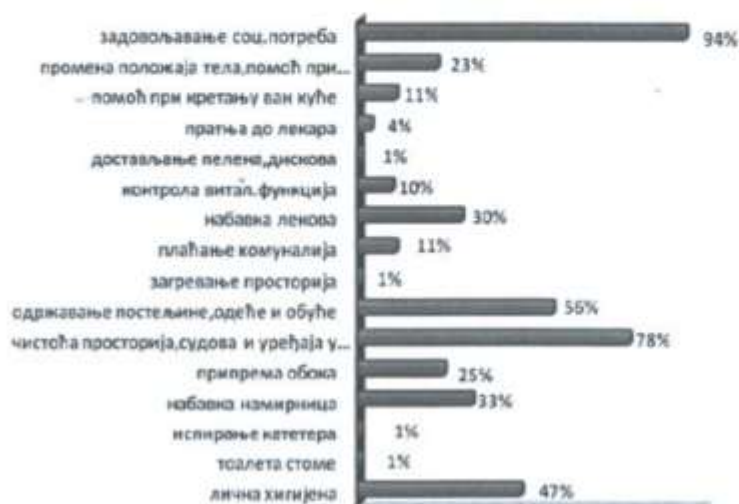
Помоћ и нега у кући за одрасла и старија лица			
Категорија	Број корисника на дан 31.12.2020.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2020.г
Одрасла нивалидна лица	5	1	6
Теже физички оболела одрасла лица	0	2	2
Ментално недовољно развијена одрасла лица	1	0	1
Теже хронично оболела старија лица	103	31	134
Старија лица са изменама у псих. статусу	4	4	8
Укупно	113	38	151

Корисници су претежно користили по више врсти активности геронтодомаћинца. Најзаступљенија је била подршка у задовољавању социјалних потреба, у одржавању хигијене стамбеног простора, одржавању постељине, одеће и обуће и одржавању личне хигијене.

Структура активности геронтодомаћинца код корисника:	
одржавање хигијене корисника (умивање, промена пелена, купање, прање косе, бријање...)	71
тоалета стоме	1
испирање катетера	2
набавка намирница	50
припрема оброка и напитака, помоћ при храњењу	38
одржавање чистоћа просторија, судова и уређаја у стану	118
одржавање постељине, одеће и обуће	84
помоћ при загревању просторија	1
плаћање комуналија	17
контрола виталних функција	15
набавка и надгледање узимања лекова	45
достављање пелена, дискова	1
пратња корисника до лекара	5
помоћ при кретању ван куће	16
промена положаја тела, помоћ при устајању и кретању у кући	35

задовољавање соц.потреба, дружење, набавка књига и новина	142

Приказ активности геронтодомаћинца у 2020.г

Структура броја корисника по врсти услуге			
Врста услуге	Број корисника на дан 31.12.2020. г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2020.г
Интегрисане услуге	47	20	67
Социјалне услуге	66	18	84
Укупно	113	38	151

Само социјалне услуге користило је 56% корисника, док је интегрисане/социјално-здравствене услуге користило 44% корисника. Према старосној структури, најзаступљенији су били корисници услуге старости изнад 80 година - 59%, затим лица од 65 до 79 година старости - 36% и лица млађа од 65 година - 5%.

Структура броја корисника према родној припадности			
	Број корисника	Број пасивизираних	Бр.корисника

Пол	на дан 31.12.2020.г	предмета (престали да користе услугу)	услуге у 2020.г
Мушки	34	10	44
Женски	79	28	107
Укупно	113	38	151

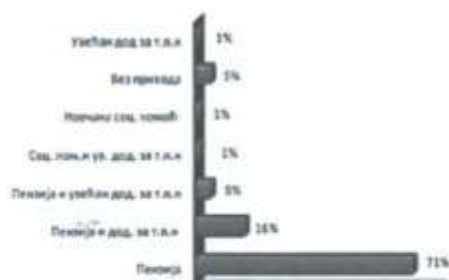
Од укупног броја корисника жене су чиниле 86 %.

Структура броја корисника према степену покретљивости			
Степен Покретности	Број корисника на дан 31.12.2020. г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2020.г
Непокретни	13	9	22
Теже покретни	31	9	40
Покретни	48	20	89
Укупно	113	38	151

Број корисника према степену подршке			
Степени подршке	Бр. корисника на дан 31.12.2020.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника у 2020.г
Први	24	15	39
Други	30	9	39
Трећи	52	13	65
четврти	7	1	8
Укупно	113	38	151

Већина корисника живела је у самачком домаћинству - 58%, потом у двочланом, најчешће старачком домаћинству - 33%, док је у вишечланом домаћинству живело 9% корисника. Старија лица, у вишечланим домаћинствима претежно су била у високом степену зависности и сродници нису били у могућности да им у потпуности обезбеде адекватну негу. Највећи број корисника је био у статусу удовац/а - 51%, у браку је било 33%, брачну заједницу није заснивало 10%, док је разведених било 7% корисника. Сви су живели у конфорним условима, већински у двособним становима или кућама (58%) и једнособним становима или кућама (27%).

Преовлађивали су пензионери (93% корисника). Право на новчану накнаду за туђу помоћ и негу другог лица користи 23% корисника. Претежно су релативно доброг материјалног статуса -48% и средњег материјалног статуса -36%. (.

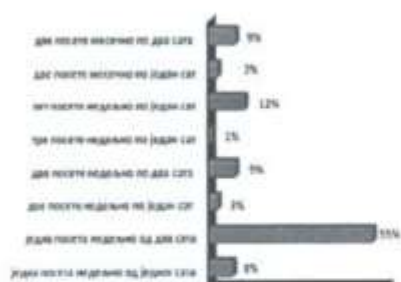

Већински, квалитет породичних односа корисника је био добар и одличан, док је 7% корисника било без породичног старања.

Узроци смањене функционалне способности свих корисника били су везани за њихово здравствено стање и старосну доб. Највише корисника услуге су теже хронично оболела старија лица чији здравствени статус претежно карактерише присутност више дијагноза хроничних болести.

Према степену покретљивости најзаступљенији су били покретни корисници услуге -59%, затим теже покретни корисници -26% и непокретни корисници услуге -15%. У складу са тим највише им се пружала подршка трећег степена -43%, односно подршка првог и другог степена - по 26% .

Током протекле године корисници услуге помоћ и нега у кући претежно су имали по једну посету геронтодомаћнице недељно у трајању од два сата (55%), затим пет посета недељно - по један сат дневно (12%), две посете недељно од по два сата дневно и две посете месечно од по два сата(по 9%). У цени услуге су партиципирали у складу са утаврђеном регресном скалом, а највећи број корисника учествовао је износом од 40% од пуне цене и 30% од пуне цене и услуге .

Структура броја корисника према посетама геронтодомаћница

Структура корисника према партиципацији (цензусним групама) у цени услуге геронтодомаћине у 2020 години				
Просечни приход по чл. Домаћинства	% учешћа корисника од пуне цене	Бр. корисника на дан 31.12.2020.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника у 2020.г
Прва група	0 %	2	1	3
Друга група	20%	9	2	11
Трећа група	30%	30	4	34
Четврта група	40%	36	13	49
Пета група	50%	20	10	30
Шеста група	60%	12	4	16
Седма група	100%	4	4	8
УКУПНО		113		151

Здравствене услуге корисницима су се обезбеђивале у складу са прописима из здравствене заштите.

Услуга дневни боравак за старије особе пружала је дневно збрињавање старијим хронично оболелим лицима, како би им се уз подстицање социјалне укључености одржао или унапредио квалитет живота у сопственој породици и одложио смештај у институцију. Породици је услуга омогућавала да уз радно ангажовање настави бригу о свом старијем члану домаћинства и потребан предах пружаоцима континуиране неге у току дана.

Корисницима се обезбеђивао: превоз од стана до дневног боравка и назад, исхрана (доручак и ручак), припремање простора за обедовање, сервирање хране и помоћ при храњењу, припремање топлих напитака, одржавање личне хигијене корисника (купање, прање и промена пелене), здравствени надзор (давање оралне терапије и контрола виталних функција) и организовање слободног времена кроз радно-окупационе, културно-забавне и рекреативне активности и услуге социјалног рада.

1. **Културно-забавне активности**, ради мотивисања корисника на активно учешће и садржајно провођење времена у дневном боравку у 2020 .г обухватале су:
  - прославе корисничких рођендана уз слављеничку тарту припремљену у чајној кухињи дневног боравка;
  - прославу празника 8.марта и доделу пригодних поклона са наших радионица;
  - прославу верских празника (славе) уз доделу прикладних поклона израђених на радионицама дневног боравка;
  - слушање музике и гледање телевизијског програма;
  - играње друштвених игара (шах, не љути се човече, доминне);
  - излет корисника и посета манастиру Липар и
  - организовање „Песничког тренутка“ на којем су своје литерарне радове представили корисник услуге дневни боравак и сарадник на услузи помоћ и нега у кући;

2. **Рекреативне активности** чиниле су краће шетње са корисницима и лакше вежбе усклађене са жељама и преосталим способностима корисника.

3. **Радио-окупационе активности** ради развоја нових способности, очувања и унапређења смањених способности корисника обухватале су :

- Израду украсних и употребних предмета (примена декубаж технике на флашама, теглама, рамовима за огледала и другим предметима, плетене ручне радове: шалови, прслуци, јастучићи, патофне, чарапе...) три пута недељно по два сата дневно;
- Организовање радионице "По бакином рецепту" два пута недељно у чајној кухињи дневног боравака ради припреме слатих и сланих десерта по рецептима корисника;
- Свакодневно вежбање меморије кроз заједничку игру (слагалица, занимљива географије, на слово- на слово) и присећања на различите животне догађаје;

Пријем захтева, односно упута за коришћење услуге, пријемну процену и утврђивање степена потребне инструменталне подршке корисника обављао је стручни радник Службе. Током године континуирано је пратио потребе корисника и обезбеђивао стручну подршку корисницима, породици, стручном сараднику и сарадницима.

Стручна подршка обухватала је информисање и саветовање корисника око организовања свакодневних активности и пружање помоћи ради остваривања права и услуга из социјалне и здравствене заштите. Психосоцијалном подршком утицало се на очување и подизање нивоа задовољства животом, став корисника према себи и другима, опште расположење и интегрисање у социјално окружење, обезбеђивање и унапређивање комуникације, смањење осећања бескорисности и беспомоћности и промоцију могућности преосталих менталних и физичких потенцијала.

Поновне процене потреба и прегледи донетих планова услуга тимски су се обављали једном годишње уз активно учешће корисника и њихових сродника. Извршена је годишња, ревизија учешћа корисника у цени пружене услуге.

Дневни боравак за одрасла и старија лица			
Теже хронично оболела старија лица	5	4	9
Старија лица са изменама у псих. Статусу	1	1	2
Укупно	6	5	11

Услугу је у 2020. години користило 11 корисника, од којих су новоевидентирана 3 корисника. Корисници су претежно користили по више врсти активности у дневном боравку (графикон 12.).

Број корисника према родној припадности			
Пол	Број корисника на дан 31.12.2020.г	Број пасивизираних предмета (престали)	Број корисника у 2020.г

		да користе услугу)	
Мушки	5	3	8
Женски	1	2	3
УКУПНО	6	5	11

Приказ активности у дневном боравку 2020.г

Број корисника према старосној структури			
Старосна структура	Број корисника на дан 31.12.2020. г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2020.г
Од 65 до 79.год	3	3	6
> од 80.г	3	2	5
Укупно	6	5	11

Број корисника према структури домаћинства			
Број чланова домаћинства	Број корисника на дан 31.12.2020.г	Број пасивизираних предмета	Број корисника услуге у 2020.г
Једночлано	1	3	4
Двочлано	2	2	4
Вишечлано	3	0	3
Укупно	6	5	11

Структура броја корисника према степену покретљивости			
Степен Покретности	Број корисника на дан	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2020.г

	31.12.2020. г		
Теже покретни	1	1	2
Покретни	5	4	9
Укупно	6	5	11

Број корисника према степену подршке			
Степени подршке	Бр. корисника на дан 31.12.2020.г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника у 2020.г
Први	1	0	1
Други	1	0	1
Трећи	2	3	5
четврти	2	2	4
Укупно	6	5	11

Сви корисници дневног боравка припадали су категорији теже хронично оболелих старијих лица, претежно мушког пола (73%). Према годинама старости 55% су чинила лица старости од 65 до 79 година старости, а 45% лица старија од 80 година.

Сви су пензионери, а новчану накнаду за туђу помоћ и негу примало је 18% корисника. Претежно су релативно доброг материјалног статуса -55%.

Број корисника према брачном статусу			
Брачни статус	Број корисника на дан 31.12.2020.г	Број пасивизираних предмета	Број корисника услуге у 2020.г
удата/ожењен	1	0	1
удовац/удовица	5	5	10
Укупно	6	5	11

Већина корисника је била у брачном статусу удовац/ца (91%) и живела у самачком или двочланом домаћинству са децом у комфорним условима (графикон 15 и графикон 16).

Квалитет породичних односа корисника био је добар и одличан. Сродници су се о њима савесно старали и обезбеђивали им потребну подршку у оквиру домаћинства.

Смањена функционална способност свих корисника узрокована је њиховим здравственим стањем и старосном доби. Здравствени статус претежно карактерише присутност више дијагноза хроничних болести.

Самоостално се кретало 82% корисника, док је 18% корисника било теже покретно и упућено на подршку других при кретању. Двоје се кретало уз помоћ помагала. У складу са тим корисницима се највише пружала подршка трећег степена -48% и четвртог степена подршке 36%.

Структура корисника према партиципацији у цени услуге дневног борава за старије особе лица/ месечно				
Просечни приход по чл. домаћинства	% учешћа корисника	Број корисника на дан 31.12.2020. г	Број пасивизираних предмета (престали да користе услугу)	Број корисника услуге у 2020.г
Прва група	0 %	0	0	0
Друга група	10%	2	1	3
Трећа група	15%	0	1	1
Четврта група	20%	3	2	5
Пета група	25%	0	1	1
Шеста група	30%	0	0	0
Седма група	100 %	1	0	1
УКУПНО		6	5	11

Корисници услуге су складу са утврђеном регресном скалом партиципирали у цени услуге. Највећи број корисника учествовао је износом од 20% од пуне цене, затим 10% и 15 % од пуне цене услуге (графикон 17).

Привремени прихват/ургентни смештај одраслих и старијих лица

- Разматрана су 2 упута Центра за социјални рад за коришћење привременог прихвата/ ургентног смештаја за одрасла и старија лица организованог у време трајања ванредног стања проглашеног ради спречавања ширења болести COVID - 19 у дневном бораваку за старије, урађена пријемна процена и донет план услуге и
- Сprovedена 2 поступка за престанак коришћења услуге, због измештања корисника код другог пружаоца.

Привремени прихват/ургентни смештај одраслих и старијих лица			
Теже хронично оболела старија лица	0	0	2
Укупно	0	0	2

ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА, СТРУКТУРА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

Седиште за реализацију услуге помоћ и нега у кући је у амбуланти Дома здравља у Бресници. Услуга се пружала радним данима у трајању од највише 2 сата дневно по кориснику и била је организована у 16 градских месних заједница.

Капацитет услуге је до 120 корисника.

На пружању услуге актуелно је ангажовано:

- 10 геронтодомаћица;
- 1 стручни радник;
- 1 дип.економиста и
- руководиоца Службе за одрасле и старије;

Све активности на услугама спроводиле су се према утврђеним плановима и у складу са расположивим кадровским потенцијалом, планираним средствима за ове намене и епидемиолошком ситуацијом. Од почетка епидемије до данас, услуга помоћ и нега у кући корисницима се пружа, уз поштовање свих прописаних епидемиолошких мера.

По проглашењу ванредног стања, средином марта 2020.године, корисници су из превентивних разлога, ради смањења броја контаката, интензивно отказивали коришћење услуге. Сходно овом у априлу 2020.г услугу је редовно користило 41% од укупног броја корисника, и то углавном лица без породичног старања и лица у већем степену зависности. Остали корисници су се у том периоду ослањали на подршку породице ради неопходне набавке намирница и лекова, док су хигијену стамбеног простора одржавали самостално у складу са преосталим капацитетима или уз повремену помоћ сродника.

Током трајања ванредног стања, због укидања градског аутобуског превоза, установа је организовала превоз запослених геронтодомаћица до посла и назад, док су теренски рад обављале пешаке. Повремено су за удаљеније терене користиле возило Установе.

Након укидања ванредног стања корисници су у већем броју наставили са коришћењем услуге. У децембру 2020.године, до побољшања епидемиолошке ситуације привремено на лични захтев услугу не користи 21% од укупног броја корисника.

Евидентирана су четири корисника оболела од короне и две геронтодомаћице, док је шест корисника било у изолацији и једна геронтодомаћица.

Број корисника услуге је на прошлогодишњем нивоу, али је број посета за 11,4% и радних сати у кући корисника за 12,95% мањи због отказивања корисника услед епидемије болести COVID - 19 и недовољног броја запослених геронтодомаћица. Од утицаја је и што једно лице, због инвалидности не обавља све послове геронтодомаћице јер се њен рад ограничава само на кориснике код којих се не излаже већем напору.

У 2021. години две геронтодомаћице одлазе у пензију, па је потребно планирати попуњавање упражњених радних места.

Како би се одржао квалитет и омогућила доступност услуге неопходно је ангажовати већи број геронтодомаћица или бар попуњити једно упражњено радно место.

Здравствени радници Службе кућног лечења су у складу са Споразумом о организовању и функционисању интегрисаног модела социјално-здравствене заштите корисницима услуге помоћ и нега у кући у медицински индикованим случајевима обезбеђивали услуге примарне здравствене заштите.

Активности услуге Дневни боравак за старије особе одвијале су се радним данима од 7-15 сати у просторијама при Геронтолошком центру у Крагујевцу. Капацитет услуге је 10 корисника.

На пружању услуге, актуелно су ангажовани:

- 1 стручни радник (руководилац Службе);
- 1 стручни сарадник (радно-окупациони терапеут);
- 2 сарадника преко добровољног радног ангажовања са 2/3 радног времена;
- возач Установе;

Активности услуге одвијале су се према утврђеним плановима и у складу са расположивим кадровским потенцијалом, планираним средствима за ове намене и епидемиолошком ситуацијом.

У време трајања ванредног стања у РС проглашеног ради спречавања ширења болести COVID - 19 изазване вирусом SARS-CoV-2, пружање услуге је било обустављено у складу са препорукама Градске управе у периоду од 12.03.2020.године до 20.05.2020.године.

Корисницима дневног борава без породичне подршке у то време је била обезбеђена услуга помоћ и нега у кући ради набавке намирница и лекова. Након овог периода уз поштовање свих епидемиолошких мера услуга је поново организована.

Протоколом о срадњи од 25.03.2020.године (Град Крагујевац, Градска управа за друштвене делатности и послове са грађанима, Центар за социјални рад и Центар за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица") у циљу пружања подршке теже покретним и непокретним одраслим и старијим лицима без породичног старања у време ванредног стања, простор дневног борава је до 07.05.2020.године уступљен за организовање привременог прихвата/ургентног смештај ових лица.

Центар „Кнегиња Љубица“ је осим простора, према потписаном Протоколу био у обавези да обезбеди стручног радника и координатора активности за реализацију пријема и праћења корисника, као и средства за комуналне трошкове и исхрану корисника, па су сходно овом и запослени у дневном боравку били ангажовани на реализацији привременог прихвата.

По окончању ванредног стања, услуга дневни боравак је поново организована. Актуелно, број корисника на дневном нивоу варира у зависности од епидемиолошке ситуације и безбедносне процене корисника и њихових сродника.

Евидентиран је један корисник оболео од короне, док је једно запослено лице у боравку било у изолацији.

Током године уочен је мањи број захтева за коришћење услуге због епидемије болести COVID – 19.

Ускраћивање простора од стране Геронтолошког центра (2015) за дементне кориснике, уједно и радног простора за запослене условило је спајање група различитог психичког статуса, усељавање запослених са својом опремом у кориснички простор и онемогућило коришћење улаза са рампом. Ово се значајно одразило на организацију, функционисање и испуњеност минималних стандарда за пружање услуге.

Путничко возило којим се обавља превоз корисника, обзиром на њихов здравствени статус и отежану покретљивост је неадекватно. Поред возача и сарадника у пратњи, због ограниченог броја места долазак и одлазак корисника се при пуном капациту реализује у два до три наврата, што повећава трошкове и утиче на организацију услуге (скраћује дужину борава корисника). Такође, онемогућава организовање излета корисницима услуге.

Због забране запошљавања нису попуњена два радна места за сараднике. Током реализације јавног рада једно лице са инвалидитетом је обављало послове сарадника четири месеца (уговор о повременом и привременом пословима). Остатак године подршку корисницима су пружала два сарадника преко добровољног радног ангажовања са 2/3 радног времена. У наредном периоду неопходно је попуњити упражњена радна места чиме би се стекли услови за обнављање, односно добијање потпуне лиценце за рад.

Имајући у виду наведено у Служби за одрасле и старије у 2020. години је ради реализације постављених циљева постигнута оптимална подела рада и ефикасна употреба расположивих ресурса. Стручни радници на услугама су у време ванредног стања и ванредне ситуације редовно одржавали телефонске контакте са свим корисницима ради праћења и пружања психосоцијалне подршке.

Пројекат јавног рада „Помоћ у кући“ реализован у сарадњи са Националном службом за запошљавање на којем су биле ангажоване 3 особе са инвалидитетом (две на услузи помоћ у кући и једна у дневном боравку) донекле је унапредио доступност услуга. Послови које су ова лица обављала били су прилагођени њиховим преосталим способностима.

Запосленима у Служби редовно су дистрибуирана неопходна средства за заштиту на раду (заштитне маске, рукавице за једнократну употребу, дезинфицијенси за руке), а током године запослени су у складу са планом добили заштитну одећу и обућу.

Координација и евалуација рада у Служби обављала се према утврђеним интерним процедурама рада и процедурама рада на нивоу Установе, а линија комуникација између запослених била је хоризонтална и вертикална.

Услуге се од 21.07.2020. године пружају на основу Упута Центра за социјални рад и извршене пријемне процене пружаоца услуге.

Сагледајући наше искуство, а имајући у виду пораст броја старих у Крагујевцу и њихове потребе за различитом врстом подршке у природном окружењу, а посебно у контексту садашње епидемиолошке ситуације када је повећан број оболелих лица, често континуираних пружаоца подршке старима препознаје се потреба даљим развојем наших услуга, пре свега кроз ширење територијалне и функционале доступности услуге помоћ и нега у кући.

САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ

У 2020. години Саветовалиште за брак и породицу је пружање услуга одвијало у континуитету, у складу са епидемиолошким мерама. На пружању услуга су ангажована два стручна радника, што се уназад више година препознаје као недовољно а и није добијена сагласност за попуњавање раног места на неодређено време и поред свих писаних и усмених захтева. Проблем је превазилажен кроз ангажовање психолога на одређено време па су у 2020. години у Саветовалишту радила два стручна радника и то:

дипломирани социјални радник, специјалиста за медијацију и породични терапеут, која обављала и послове руководиоца Саветовалишта за брак и породицу и дипломирани психолог, на другој години психотерапијске едукације РЕ&КБТ, на одређено време. На

пословима техничке подршке кроз добровољно радно ангажовање преко ЦСР ангажовано је једно лице.

КОРИСНИЦИ

Саветовалиште за брак и породицу је у 2020. години радило са укупно **314** корисника, од чега је новоевидентираних **212** корисника, а раније евидентираних, старих корисника **102**.

Број корисника је мањи у односу на предходну годину, због ванредног стања и ванредне ситуације у којој се налазимо. Током ванредног стања и у периодима када је био висок број заражених на дневном нивоу (новембар, децембар) рад је организован онлајн, путем телефона и мејла. Корисници су се обраћали за савет или информацију и остварено је око 180 контакта телефоном или мејлом.

Са корисницима је обављено укупно **554** разговора.

Структура разговора је следећа:

- индивидуалне саветодавно-терапијске сесије: **429**
- партнерске саветодавно-терапијске сесије : **45**
- породичне саветодавно-терапијске сесије: **80**

Ове године у Саветовалишту није организован групни рад.

Највећи број корисника се Саветовалишту обраћа самоничијативно, **око 35,38%**, али је тенденција, неколико година уназад, да се овај број смањује на рачун корисника које упућује центар за социјални рад и друге установе.

Највећи број корисника се обраћао са постојањем више проблема истовремено, сложеним проблемима 84,41%, што је захтевало укључивање у саветодавно-терапијски рад, односно на неку врсту третмана у оквиру Саветовалишта. Међутим, један број корисника након првих разговора није наставио да долази, тако да је третманом обухваћено око 78,62%. Са 67 корисника су обављана један до два разговора (око 21,33%). Структура корисника у односу на овај критеријум из године у годину има тенденцију раста у односу на сложеност проблема.

Већина корисника је у животној доби од 26 до 64 године 76,94%, а структура корисника у односу на године живота, старост приказана је у табели 1.

Табела бр.1.

до 17 година	18 до 25	26 до 64	преко 65
14,28%	7,14%	76,94%	1,29%

Структура корисника у односу на пол и образовни статус је такође слична као и раније, у нешто већем проценту се обраћају жене (61,03%%). Доминирају корисници са

средњошколским образовањем, велики број је високо образовног статуса, а неки су још увек у образовном процесу. Образовна структура је приказана у следећој табели:

Табела бр.2.

Без школе	Основна школа	Средња школа (3 и 4 степен)	Висока и Виша школа	Ученици и студенти
0,32%	4,87%	47,4%	30,84 %	16,88%

Структура корисника у односу на брачни статус приказана је у табели бр.3:

Табела бр.2.

У браку	У ванбрачној заједници	Разведени (или развод у току)	Удовац/ удовица	Неожење и/неудата	Непримењив о
37,98%	10,38%	25,64%	0,64%	14,93%	11,06%

Значајан број корисника Саветовалишта су у некој врсти партнерске заједнице 48,36% (брак и ванбрачна заједница), док је 25,64% корисника разведено и у поступку развода, а 25,99% нису у заједници. У односу на дужину брака и заједнице структура је уједначена: до 5 година у некој врсти заједнице је 20,13%, до 10 година 26,84% , до 20 година 30,2%, што указује да је у 77,17% корисника у браку до 20 година, али је и значајан број корисника који су у браку од 20 до 30 година 12,08% и преко 30 година 10,72% корисника.

Структура проблема корисника, карактеристике третмана

Начин доласка

Највећи број корисника долази самоиницијативно или на предлог пријатеља, који су већ користили услуге, укупно 56,48%, од тога самостално иницира долазак 35,38% корисника, а по предлогу пријатеља долази 21,10%. Број корисника који самостално, добровољно долази се смањује, а у Саветовалишту се све више ради са корисницима по упуту институција (ЦСР, школе, дом здравља и друго) и препорукама. По упуту и препоруци центра за социјални рад рађено је са 114 корисника , што чини 36,30% од укупног броја корисника.

Примљено је укупно 35 захтева центра за социјални рад, а из предходне године је настављен рад на 8 захтева. Основно јавно тужилаштво у овој години није послало ни један захтев. Одељење за извршење кривичних санкција је упутило 1 захтев.

Број корисника који долазе по упуту центра за социјални рад је 53, а по препоруци 61, што је укупно 114. корисника. Корисници упућени од стране ЦСР чине 16,87% корисника услуге Саветовалишта у 2020. години, док се по препоруци ЦСР јавило око 19,1% корисника. Највећи број су корисници са искуством насиља и вишегодишњи корисници центра, који имају проблеме у вршењу родитељског права.

У овој години примљена су 4 захтева за саветодавно-терапијски рад са родитељима којима су одређене мере корективног надзора над вршењем родитељског права, а на једном захтеву из претходне године је настављен рад (укупан број корисника: 7). Мотивација родитеља за променом је ниска, углавном не прихватају корективни надзор и не схватају његов прави смисао. Редовне доласке и саветодавни рад прихватило је 3 родитеља и у њиховом функционисању је дошло да малих промена. Са четворо родитеља је започет рад и биће настављен у наредној години. Рад са овом групом родитеља је комплексан, обично су то родитељи који имају вишегодишње лоше искуство у реализацији родитељства и препознаје се потреба да се мера одреди раније, јер се на тај начин даје више могућности за променом.

Остали корисници су долазили по препоруци Развојног саветовалишта, школа, Дома здравља, суда, Саветовалишта за ментално здравље, НВО, што је око 6,49%.

Врста проблема

И у овом извештајном периоду, као и претходних година, већина корисника Саветовалишта долази због постојања више различитих проблема, који најчешће подразумевају истовремене тешкоће у личном, партнерском, родитељском и/или ширем породичном функционисању (84,41%).

У односу на врсту проблема структура корисника је следећа:

- *партнерски конфликти*: 107 корисника, односно 34,74%
- *постразводни проблеми*: 33 корисника, односно 10,71%
- *насиље*: 63 корисника, односно 20,45%
- *родитељско функционисање*: 74 корисника, односно 24,02%%
- *васпитни и развојни проблеми деце*: 50 корисника, односно 16,23%
- *болести зависности*: 17 корисника, односно 5,51%
- *менталне болести*: 26, односно **8,44%**
- *лични развојни*: 44 корисника, односно 14,28%
- *породични конфликти*: 60, односно 19,48%
- *остало*: 39 корисника, односно 12,66%

У односу на врсту проблема доминирају проблеми у партнерском функционисању (34,74%).Следе проблеми из спектра родитељског функционисања (24,02%), са искуством насиља регистровано је 20,45% корисника. Треба нагласити да сви ови корисници имају истовремено два и више проблема.

Сложеност и врста третмана

Сложеност и врста третмана зависила је од сложености проблема клијената, њихових потреба и постојећих ресурса Саветовалишта.

Један број клијената је истовремено био обухваћен индивидуалним, партнерским и породичним саветодавним и терапијским радом.

Индивидуалним саветодавним и терапијским радом обухваћено је 224 корисника.

Партнерском, брачном терапијом обухваћено је 46 корисника.

Породичним саветовањем и терпијом обухваћено је 88 корисника.

Брачна терапија реализована је са 23 пара, односно са 46 корисника, што је доста мање у односу на претходну годину. Узроци партнерске дисфункционалности су разноврсни, често су то различита очекивања, проблеми у комуникацији, односи са сродницима, вођење породичних финансија, борба за моћ, недостатак емпатије у односу, прељубља и сл. Број брачних сесија је варирао, у просеку до 3 по једном пару, што је знатно мање, јер су се разговори отказивали због болести и лоше епидемиолошке ситуације.

У индивидуални психотерапијски рад било је укључено 224 корисника. Углавном је ова врста рада примењивана са корисницима који испољавају симптоме из категорије личних развојних проблема и имају искуства са насиљем. Најчешће се односила на промену слике о себи и развој здраве животне позиције, преиспитивање и промену животних стратегија и раних одлука, подршку у процесу туговања у случајевима губитка, промене здравственог статуса или других акцидентних криза. У овој години је примећен пораст младих у адолесцентним годинама који су се јављали са лакшим или тежим облицима депресивних симптома, симптомима анксиозности, прокрастинације тј одлагања обавеза у социјално наметнутим условима (код деце школског узраста).

У овој години није реализована ни једна породична медијација.

Са највећим бројем корисника 230 рад је у овој години завршен (73,24%). Рад са 84 корисника (26,75%) биће настављен током 2021. године.

Упућивање на друге институције

Потребе око 22,07% корисника захтевале су упућивање на друге институције у локалној заједници (суд, правна помоћ, дом здравља, центар, ПУ, НВО, развојно саветовалиште, саветовалиште за ментално здравље). У току године запажено је да се већи број корисника обраћа прво Саветовалишту када има проблем, што је имало за последицу то да су упућивани на друге системе и институције у локалној заједници. Један број корисника је имао проблеме који су се првенствено могли бити решавани у оквиру других система, па је рад са њима након давања потребних информација завршаван, док је за један број корисника то значило ангажовање и других институција, уз настављање

саветодавно-терапијског рада у Саветовалишту, што говори у прилог значаја међусекторске сарадње.

УСЛУГЕ

Саветовалиште пружа саветодавне и терапијске услуге (породична, брачна терапија, психотерапија), које су описане у претходном сегменту.

Поред основне делатности, Саветовалиште шири спектар својих услуга, како би изашло у сусрет разноврсним потребама локалне заједнице.

Превентивни рад

У години пандемије, ванредног стања и ванредне ситуације нису биле могућности за реализацију превентивних програма, који су важан сегмент делатности Саветовалишта.

Информисање

У току године настављена је континуирана сарадња са локалним медијима, највише са РТК, на њихове позиве даване су изјаве и коментари на теме о којима су они извештавали. Питања су се најчешће односила на рад у ванредним околностима, због чега се грађани најчешће обраћају, повећању насиља, броју позива и слично.

Уређивачки одбор часописа "*Саветовалиште*" је јединогласно одлучио да тема 22. броја буде *Родитељство*. Часопис смо успели да издамо крајем децембра, а учешће су узели сарадници из Центра за социјални рад, Развојног саветовалишта, предшколских установа, школа, Црвеног крста, невладиног сектора. У овом броју смо представили активности нашег Дневног боравка за децу из породица у ризику и Дневног боравка за децу са поремећајима у понашању, који су свој креативни рад континуирано реализовали без обзира на пандемију.

Психосоцијални третман починилаца насиља у партнерским односима

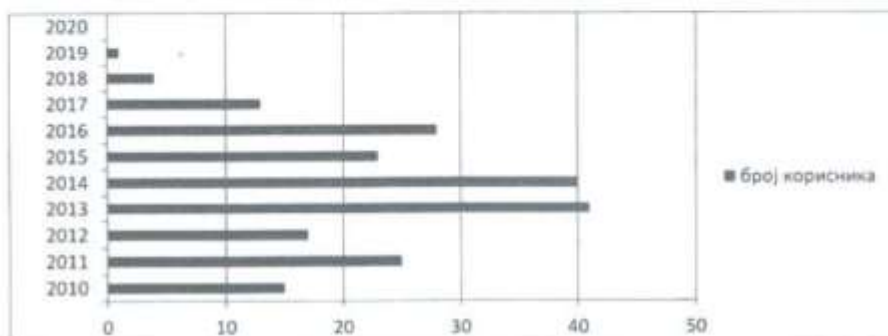
Услуга психосоцијалног третмана починилаца насиља у партнерским односима, ове године није реализована, након континуираног рада од 10 година (2010 – 2019).

По окончању пројекта "Стандардизација програма рада са починиоцима насиља у породици са одговарајућом подршком жртвама", који смо реализовали у партнерству са "Оазом сигурности", до 30. 11. 2019. године престао је да се организује групни рад са починиоцима насиља у партнерским односима. Програми рада са починиоцима насиља нису део интересекторског одговора на насиље и позитивна искуства у раду, као и израда и пилотирање нових стандарда нису допринели да то буду.

У овој години нису евидентирани корисници упућени од стране Основног јавног тужилаштва, а потреба за радом је сигурно све већа, обзиром на број пријава за насиље и два убиства која су се десила током 2020. године.

У табели је приказан број корисника упућених од ОЈТ-а од 2010. године до краја 2020. године, која уједно приказује пад броја упућених и престанак упућивања починилаца у 2020. години.

Током 2020. настављен је индивидуални рад са једним починиоцем који је упућен од стране ОЈТ-а 2019. године.

Један починилац је упућен од стране Управе за извршење кривичних санкција и са њим је рађено индивидуално.

Национална мрежа за третман починилаца насиља у породици-ОПНА, више нема седиште у Крагујевцу. Одлуком Савета Мрежа је регистрована као удружење и њено седиште је сада у Лесковцу. Националну мрежу за програме рада са починиоцима чине, за сада, мотивисани стручни радници који желе да развијају одговорне програме рада са починиоцима насиља. У оквиру кампање Одговорни#Заједно коју је реализовала Европска мрежа за програме са починиоцима насиља у породици ОПНА је била партнер са још 8 организација у Србији. Наша установа је била активни партнер у кампањи.

Активности у локалној заједници

Обележавање Међународног дана породице

По десети пут, обележен је Међународни дан породице у Крагујевцу, 15. маја 2020. године, под слоганом "Здрава породица наслеђена породица".

Ванредна ситуација у којој се налазимо, као и многе државе у свету, када су приоритети очување здравља, превенција, лечење и рехабилитација оболелих од ковида-19, определила је начин обележавања Дана породице.

Отворена је страница на Фејсбуку на којој су наши суграђани могли да пошаљу кратке приче, анегдоте, шале које су се дешавале током ванредног стања. Најбоље приче изабрали су сами посетиоци странице својим лајковима. Страница „Конкурс поводом Дана породице – Здрава породица, насмејана породица“ објављена је 28. априла, а конкурс је трајао до 13. маја. У овом периоду страница је придобила 587 лајкова, односно 601 пратиоца, док су објаве на „зиду“ странице допирале до више хиљада посетилаца. Пристигло је укупно 26 прича које су се такмичиле за највећи број осмеја, а победничку анегдоту са нама је поделио дечак из вртића „Цицибан“. На овај начин успели смо да савремена средства комуникације која, у највећем броју случајева, добијају епитет заслужних за истинско отуђење људи, искористимо за заједничку активност свих чланова породице и усмеравање ка заједничкој шали и хумору као неопходним покретачима позитивног амбијента и здравих породичних односа.

Порука коју смо овом активношћу послата је:

Будите породица која се смеје и уживајте у хумору заједно. Проводите време заједно, делите шале међусобно, не само да ћете уживати у том тренутку, већ и годинама касније ћете се присећати смешних ситуација из породице.

ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ У 2020. години

У сарадњи са Националном службом за запошљавање током 2020. године реализован је пројекат јавног рада „Помоћ у кући“ у трајању од четири месеца на којем су биле ангажоване 3 особе са инвалидитетом. Две сараднице су реализовале услугу помоћ у кући, а једна услугу дневни боравак за старије особе. Пројекат је омогућио коришћење услуге помоћ у кући за 13 лица са градског подручја и организовање и унапређење услуге дневни боравак за старије особе за 8 корисника.

У сарадњи са Форумом младих са инвалидитетом Крагујевац, успешно је реализован пројекат „**Центар за развој услуга социјалне заштите Кнегиња Љубица приступачан особама са инвалидитетом**“, који је финансијски подржало Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре са 850.000,00 динара.

Реализован пројекат директно доприноси побољшању квалитета живота корисника Центра а запосленим олакшава свакодневни рад са особама са инвалидитетом.

Израдом и постављањем металних приступних рампи первазићене су постојеће архитектонске баријере и учињен приступ објекту, кретање и боравак унутар објекта

учињен могућим и за особе са инвалидитетом, старијим и тешко покретним особама које су кориснице Центра.

1. Израђена је и постављена једна мобилна лако склопива рампа од алуминијума дужине 3 метара за превазилажење архитектонских баријера унутар објекта како би се обезбедило несметано кретање у приземном нивоу Центра;
2. Постављена је једна рампа рађена од метала за потребе излаза у двориште – летињковац. Дужина рампе је 8 метара укључујући косу раван и подест;
3. Адаптирани је постојећи тоалет како би био приступачан и особама у инвалидским колицима и корисницима ортопедских помагала.

Сви радови су урађени у складу са позитивним прописима датим у Правилнику о техничким стандардима планирања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Сл. гласник РС", бр. 22/2015)"

Циљну групу чине особе са свим врстама телесног инвалидитета, тешко покретне особе које су корисници услуга Центра за развој услуга социјалне заштите Кнегиња Љубица" у Крагујевцу: особе са параплегијом, особе са квардриплегијом, особе са хемиплегијом, особе са мишићном дистрофијом, особе са церебралном парализом, особе са мултипле склерозом, особе са отежаним кретањем, слепе особе, особе са ампутираним екстремитетима, старе особе са отежаним кретањем.

ИНФОРМИСАЊЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И САРАДЊА СА СОЦИЈАЛНИМ АКТЕРИМА

Током 2020. године године значајна пажња посвећивана је промовисању делатности Центра "Кнегиња Љубица" и информисању грађана и стручне јавности о актуелним активностима. Настављена је континуирана сарадња са локалним медијима, највише са РТК, на њихове позиве даване су изјаве и коментари на теме о којима су они извештавали. Питања су се најчешће односила на рад у ванредним околностима, за време ванредног стања и ванредне ситуације, о броју оболелих корисника, запослених, о пружању услуга, о броју корисника услуга, проблемима, због чега се грађани најчешће обраћају, повећању насиља, броју позива и слично.

Медијско представљање делатности је било је заступљено у свим организационим јединицама уз поштовање свих епидемиолошких мера, свака програмска активност била је медијски праћена: Међународни дан породице, Дечија недеља, 16 дана активизма против насиља, посета Израелског амбасадора, посета донатора, о услузи помоћ и нега у кући и раду геронтодомаћине на терену, о организовању и раду привременог прихвата / ургентног смештаја за одрасла и старија лица организованог у време трајања ванредног стања проглашеног ради спречавања ширења болести COVID - 19 у дневном боравку за старије особе и обележавању Међународног дана старијих особа у дневном боравку за

старије особе и организованом „Песничком тренутку“, излету корисника и посети манастиру Липар.

Током године реализована је сарадња са упутним центрима за социјални рад, Геронтолошким центром, Центром за породични смештај и усвојење, здравственим и образовним установама, тужилаштвом, удружењима грађана, донаторима који су Установу посећивали током Ускршњих, Божићних празника.

На велико разумевање и сарадњу током пружања услуге наилазило се код Здравствених установа града Крагујевца, Института за јавно здравље као и са другим здравственим јединицама у оквиру КБЦ Крагујевца. Корисницима су у складу са Споразумом о поступању у заштити жртава насиља, у амбулантама и диспансерима, обезбедили хитан преглед, често без документације.

Настављена је сарадња са Полицијском управом у смислу размене информација о корисницима и обавештавања писменим путем приликом доласка и након одласка корисника из Прихватилишта. Такође, полицијски сличбеници су писменим путем обавештавали о предузетим активностима заштите жена које су из Прихватилишта изашле.

Бесплатну правну помоћ у свим поступцима заштите од насиља у породици и заступање у судским процесима, кориснице су добијале од НВО „Оазе сигурности“.

Сарадња се остваривала и са Основним судом и Основним јавним тужилаштвом на чије се позиве одговарало писменим путем или путем сведочења у поступцима заштите од насиља у породици. Такође, са корисницама се у смислу давања подршке одлазило на рочишта у процесу заштите од насиља.

Сајт Центра за развој услуга социјалне заштите “Кнегиња Љубица” Крагујевац пружа свеобухватне информације о услугама.

Услуге за одрсле и старије су презентоване клијентима Саветовалишта за дементне у Црвеном крсту на тему „Ванинституционалне услуге дуготрајне заштите старијих лица оболелих од деменције у Крагујевцу“ и на дводневном стручном скупу на тему “Лицем у лице са пандемијом Covid-19”.

Путем средстава јавног информисања Центар “Кнегиња Љубица” је у више наврата ширу и стручну јавност упознао са садржајима, активностима и постигнутим резултатима на реализацији свих услуга.

ЕДУКАЦИЈЕ ЗАПОСЛЕНИХ

План едукације запослених током 2020.године није у потпуности реализован због нарушене епидемиолошке ситуације. Реализоване су следеће обуке:

- Стручни радници прошли су обуку **„Дигитална платформе као начини комуникације (и саветодавна подршка) у време кризе“** у организацији „Фине Србија, и ово је једина обука где су стручни радници остварили бодове за лиценцу;

- „Евиденције и документације у систему социјалне заштите“ ;
- Саветовање на тему “Директори и руководиоци као носиоци решења од законодавног овира и буџета до људских ресурса, умећа комуникације и тимског рада”;
- Установа је члан удружења „Фице Србија“ и у новембру месецу учествовали смо на Округлом столу, као активни излагачи са циљем размене искуства рада у пружању услуга за време ЦОВИД-а 19.
- Учешће на онлајн састанку Сигурних кућа , у организацији Кординационог тела за родну равноправност-активно учешће у размени искуства у раду Сигурне куће за време ЦОВИД-а 19;
- Активно учешће у раду групе за жртве трговине људима;
- Стручни радници учествовали су „on line“ на дводневном стручном скупу на тему“ Лицем у лице са пандемијом Covid-19“;
- Руководилац Саветовалишта за брак и породицу учествовала је на радном састанку Конзорцијум на пројекту Подстицајно родитељство кроз игру у организацији УНИЦЕФ-а, у Новом Саду 15. и 16. јуна 2020;
- Две стручне раднице прошле су Обука за програм “Брига о родитељима старатељима” од 08. 12. до 13. 12. 2020 и поднеле пријаву за тренере, преко Удружења Хармонија и УНИЦЕФ-а;
- у организацији УНИЦИФ-а и Хармоније, прошла су два стручна радника;
- Активно је узето учешће у изради Стратегије социјалне заштите за период 2021.-2025. Година;
- Публикован 22. број часописа “Саветовалиште” на тему „Родитељство“;

Онлајн едукације, учешћа на вебинарима, који су организовани због актуелне епидемиолошке ситуације су допринеле унапређењу професионалне компетенције запослених у делу развијања комуникацијских вештина у раду и омогућиле адекватније препознавање и задовољавање специфичних потреба корисника али је евидентно да није било организованих акредитованих обука, за прикупљање бодова за обнову лиценци за рад у социјалној заштити.

СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ

На реализовању услуга социјалне заштите, Центар је до априла месеца 2018. године ангажовао 29 радника на неодређено време, а у 2020. години 26 .У периоду од априла до јула у 2018.г. Установу је напустило 3 запослених (дипл.психолог, правник и сарадник-геронтодомаћица) а у 2019. години 1 стручна радница. Попуњено је радно место дипл.правника преузимањем запосленог из сектора културе, остала радна места нису попуњена тако да Центар актуелно запошљава 26 на неодређено време. Током године више пута смо се дописима обраћали са молбом, Градској управи за друштвене делатности

и послове са грађанима, попуњавања радних места , који су неопходни за организовање, пружње услуга и обнављање лиценци за 3 услуге социјалне заштите .

Р.бр.	Квалификациона структура запослених	2018 година	јануар-децембар 2020.
1.	ВСС	14	14
2.	ВС	1	1
3.	ССС	10	7
4.	Ниска спрема	4	4
	УКУПНО	29	26

Табела бр1: Структура запослених према врсти посла који обављају на дан 31.12.2020.г.

Р.бр.	Стручни сарадници(VI-VII)	Укупан број запослених	Неодређено време	Одређено изабрано л.
1.	Директор-дипл.социолог		-	1
2.	Дип.социјални радник.	4	4	-
3.	Социјални радник	1	1	-
4.	Дипл.специјални педагог	2	2	-
5.	Дипл.педагог	1	1	
6.	Дипл.психолог	0	0	-
7.	Дипл.правник	1	1	-
8.	Остали стр.сарадници	3	3	-
9.	Дипл.економиста	1	1	
	УКУПНО	13	13	1

Р.б р.	Сарадници (III-IV)	Укупно радника	Неодређено време
1.	Сараднице -Геронтодомаћице	10	10
2.	Сарадници у Прихватилишту за децу и младе	2	2
3	Сарадник за опште, правне и финансијске, рач.послове	1	1
	УКУПНО	13	13

На реализацији услуга ангажовани су и стручни радници и сарадници на одређено време и уговорима о привремено – повремених пословима, честе промене ангажованих професионалаца одражавају се кориснике и њихово прилагођавање, неопходно је регулисати њихов радни статус јер у 2021. години неопходно је покренути поступак релицензирања услуга социјалних заштита.

Недостаје 8 стручних радника и 6 сарадника на реализацијима услуга, да би се добиле потпуне лиценце за пружање услуга. У броју недостајућих радника су и 3

запослених који су напустили Установу 2018/2019. Године као и стручни радник за покретање поступка за лиценцирање услуге Становање уз подршку за младе који се осамостаљују.

На основу уговора са Националном службом за запошљавање Филијала Крагујевац у току 2020. године, ангажована су два стручна радника који су обављали стручну праксу „дипл.психолог и дипл.педагог. Стручна пракса траје до маја месеца 2021. године. Са стручним практикантима Центар не закључује уговоре који подразумевају права и обавезе из радног односа, јер трошкове њиховог ангажовања сноси Национална служба за запошљавање.

8. ФИНАНСИРАЊЕ ЦЕНТРА „КНЕГИЊА ЉУБИЦА“ У 2019. ГОДИНИ

У 2020.години је остварен приход Центра“Кнегиња Љубица“ од 52.230.154,77 динара.

- Приходи из буџета града. 48.450.156,66 рсд.
- Сопствени приходи : 3.340.688,70 рсд;
- Приходи по основу трансфера од других нивоа власти : 439.309,41;
- Приходи по основу донација: није било новчаних донација а вредност робних донација 1.263.809,62;
- Расход Центра“КнегињаЉубица“ за 2020.годину је износио 53.276.287,93;
- Неизмирене обавезе из буџета Града на дан 31.12.2020.године износиле су 5.009.529,90 рсд.

-Разлика укупних прихода и расхода текуће године,укључујући утрошак средстава која су исказана кроз позитивно пословање претходне године,представља позитиван резултат пословања у 2020.години односно 237.436,12 рсд.

ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Центар за развој услуга социјалне заштите
„КНЕГИЊА ЉУБИЦА“ Крагујевац
Број: 550 /4 426/2021
У Крагујевцу, 26.фебруар 2021. године

Председница Управног одбора

Даница Тошић